

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

РЕЦЕНЗЕНТ

Радомир Путник

ИЛУСТРАЦИЈЕ

Зоран Спасојевић

Зоран Спасојевић

РЕЗЕРВАТ СРБИЈА

кратке драме

За мог унука Сретена

А

А L M A

Београд, 2006

Зоран Спасојевић
РЕЗЕРВАТ СРБИЈА
– кратке драме –

<i>Рецензент</i>	Радомир Путник
<i>Технички уредник</i>	Горан Оташевић
<i>Ликовно решење корица</i>	Весна Денчић
<i>Коректура</i>	Драгана Лазић
<i>Издавач</i>	„Алма”, Београд
<i>За издавача</i>	Др Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Скрипта интернационал”, Београд
<i>Тираж</i>	500
ISBN	86-84023-44-7

Београд, 2006.
almabg@sezampro.yu
www.alma.co.yu

МИНИ-ДРАМЕ АПСУРДА

О кратким драмама Зорана Спасојевића

Када је године 1999. Јован Ћирилов објавио својеврсну антологију „Најкраће драме на свету” у КОВ-у, обрадовани читаоци међу бројним ауторима нашли су и комаде најзначајнијих светских писаца попут Шопенхауера, Чехова, Маринетија, Виткијевича, Бекета, Јонеска, Хармса, Арабала, Кољаде, као и писаца некадашње нам државе: Нушића, Крлеже, Павића и других. Сам Ћирилов у предговору наглашава да су писци стварали кратке драме било као неку своју малу играрију, било из жеље да се опробају у виртуозном поигравању жанром. Тек понеки аутор писао је ова делца и за извођење.

Време у коме живимо означено је заједничким нестрпљењем, недостатком времена, али и одсуством воље да саслушамо другог, да с њим поделимо његову муку, његове недоумице и питања која га муче. Спремни смо да саговорника саслушамо пар минута и да одемо, одмах заборављајући његове тегобне реченице. Данас су и романи краћи него што су били пре једнога века (нека неко покуша да напише роман обима Толстојевог „Рата и мира” ако сме а да му се не каже да је безобзиран), а визуелне сензације које нам

нуде разне телевизије најчешће су – ради лакшег гутања – сведене на форму спота од два-три минута. Комуникација међу људима је, дакле, у сталном процесу редукције. Ни најновији технолошки изуми – Е-mail – на пример, не трпе дуге приче. Свеколика човекова мисаоност и осећајност морају се спаковати у неколико кратких реченица. Неучтиво је бити дуг и напоран, пожељно је бити кратак и, ако је могуће, јасан односно смишљено нејасан.

Драмска мини-форма, према томе, последица је опште неспремности да се саслуша други. Мини-драма, отуда, мора да задовољи само оне битне стандарде који се односе на технику исказа илити форму, док не мора да поседује оне пратеће естетске премисе као што су развијена психологија, перипетије, стилска чистота и слично. Мини-драма, другим речима, дејствује директно, најкраћим путем, а њена убедљивост и – ако хоћете лепота – садрже се у једноставности и убојитости реченог односно приказаног. Мини-драма делује као добар афоризам и њена поента налази се у оном (не)изреченом што у свести читалаца-гледалаца изазива повратно дејство. За разлику од анегдоте-вица, мини-драма поентом успева да заледи смех на уснама и да уместо разбибриге изазове осећање тескобе и човекове немоћи пред апсурдом егзистенције.

Отуда у мини-драми нема декларативне осећајности којом драмски јунаци представљају свој унутарњи свет. Нема ни наратије којом се објашњава све оно што је претходило самој драми. Мини-драму не интересује шта се некада догодило, јер у овом драмском жанру не постоји прошлост. Мини-драма је сценска форма садашњости. Пошто нам је садашњост скучена, кратка драмска форма сасвим је довољна да изрази нашу неуротичну стварност у којој живимо приви-де својих кратких живота.

Кратке драме Зорана Спасојевића, писца вичног краткој форми, садрже све одлике жанра мини-драме. Спасојевић уме вешто да нађе драмску ситуацију у којој се испољава сложеност односа међу људима; та сложеност почива на парадоксима или јединству супротности од којих су исткане наше егзистенције. Писац на малом простору и у кратком времену припрема обрт ситуације и тај обрт – који је истовремено и поента драме – показује нам или слом надања и очекивања, или узалудност наших покушаја да нешто изменимо у свету који нам није потаман, или пак немоћ да се таквome свету прилагодимо и да га прихватимо као свој образац живљења.

Неке најуспелије Спасојевићеве кратке драме (*Адам и Ева*, *Дез*, *Човек који воли да ради*, *О мушкарцу*, *Незнанац*, *Кратка лекција*, *Црно и бело*, *Чаршав*, *Чудно биће*, *Оне и они*, *Пилула*)

представљају узбудљива драмска штива у којима аутор успева да поенту доведе до универзалног домета.

Другој групи текстова припадају остварења настала Спасојевићевим хуморно-ироничним односом према политици уопште, као и према одређеним актуелним политичким догађајима. У овим кратким комадима аутор изражава заједничко огорчење због свих невоља кроз које је прошао народ Србије; када се, ипак, мало одмакне од дневне политике, Спасојевић исписује драме које – осим никоме пријатне актуелности – имају и тај неопходни општи значај и прикладну сатиричну инвективу (*Кумови, Професионалац, Саветник, Како јесте*).

Мини-драме Зорана Спасојевића представљају особенога писца који је остварио – изван сваке сумње – аутентичне и провокативне драмске текстове у жанру који код нас, практично, једва да постоји. Утолико су заслуге Зорана Спасојевића веће. Јер, нове путеве стварају само снажне стваралачке личности.

Радомир Путник

Опширност је мајка неталентованости!

Данил Хармс

ПЛАШИ ЛИ СЕ КРАЉ

кратка комедија о несаници

Лица:

Фројд (Сигмунд), оснивач психоанализе,
Милан (Обреновић), краљ Србије.

Психијатријска ординација друге половине 19. века. На поду, поред отомана, потрбушке лежи краљ Милан: нервозно „млати” ногама. Фројд седи заваљен у фотељи с пребаченим ногама преко наслона за руке: игра се чекићем, пребацујући га из руке у руку.

ФРОЈД (одсутно): Па, па, па, па, па...

МИЛАН (нервозно): Докторе, па?!

ФРОЈД: Ваше височанство, па где смо оно стали?

МИЛАН: Стали смо...

ФРОЈД: Ваше височанство, наставите.
(Кратка пауза.) Где смо оно стали?

МИЛАН: Код моје несанице.

ФРОЈД: Ах, да. Причајте ми, причајте – молим Вас.

МИЛАН (криви лице): Данима не спавам. Никако да заспим. Због тога сам нервозан. Не спавам, не спавам и не спавам!

ФРОЈД: Интересантно. *(Кратка пауза.)* Бо-
ли ли Вас нешто?

МИЛАН: Не.

ФРОЈД: Плашите ли се некога или нечега?

МИЛАН: А, не. Постао сам краљ. *(Убрзава
рад ногу.)* Краљ Србије се не плаши.

ФРОЈД: Да, да, да, да, да... *(Кратка пауза.)*
Ваше височанство, имате ли девојку можда, ми-
слим, љубавницу?

МИЛАН: Немам.

ФРОЈД: А, а, а, а, а...

МИЛАН: А?!

ФРОЈД: А, волели бисте да је имате?

МИЛАН: Волео бих. Како не бих волео. О,
који краљ то не би волео!

ФРОЈД: Па, па, па, па, па...

МИЛАН: Па?!

ФРОЈД: Ваше височанство, па зашто онда
немате девојку, мислим, љубавницу?

МИЛАН *(измењеним гласом)*: Не да ми кра-
љица.

(Таваница се обрушава на краља.)

Завеса.

Зоран Спасојевић

ЧЕКАЈУЋИ КРАЉА

краљевска комедија

Лице: Престо

Сцена: Србија.



ЈАДИ МЛАДОГА АДОЛФА

школска комедија

Лица:

Директор, директор школе,
Адолф (Хитлер), петнаест година, ђак,
Клара, Адолфова мајка.

*Линц, 1901. Канцеларија директора школе.
Директор прегледа напире на великом радном
столу. Чује се куцање на вратима.*

ДИРЕКТОР (одсечно): Напред.

*(Врата се лагано отварају. Клара и Адолф
улазе у канцеларију. Клара затвара врата.
Адолф, са великим раздељком на глави, одевен у
црну школску блузу, црне кратке панталоне и бе-
ле доколенице, хвата Клару за руку. Док прилазе
столу, директор им показује руком на фотеље
преко пута стола.)*

ДИРЕКТОР: Молим, седите.

*(Клара и Адолф једва се „сместише”. Не ис-
пуштајући Клари руку, Адолф поче да шара по-
гледом по таваници.)*

ДИРЕКТОР: Госпођо Клара, да ли Вам је
Адолф рекао због чега сам Вас звао?

КЛАРА: Не. *(забринута)* Требало је да ми
каже?

ДИРЕКТОР (*гледајући у Адолфа*): Па, требало је. То би било нормално.

КЛАРА: Нажалост, ништа ми није рекао. (*Забринуте.*) Шта је сад урадио?

ДИРЕКТОР: Адолф је поново ударио наставника.

КЛАРА (*плачно*): Зар опет?

ДИРЕКТОР: Опет, госпођо Клара. (*Пауза.*) Овог пута ударио је наставницу сликарства.

КЛАРА (*погледавши у Адолфа, очајно*): Господе, шта ћу с њим?

ДИРЕКТОР: Не знам, али ако му се ово још једном деси, мораћемо поново да га избацимо из школе.

КЛАРА (*тресући Адолфову руку, бесно*): Још колико пута морам да ти кажем да наставнике не смеш да бијеш у школи?

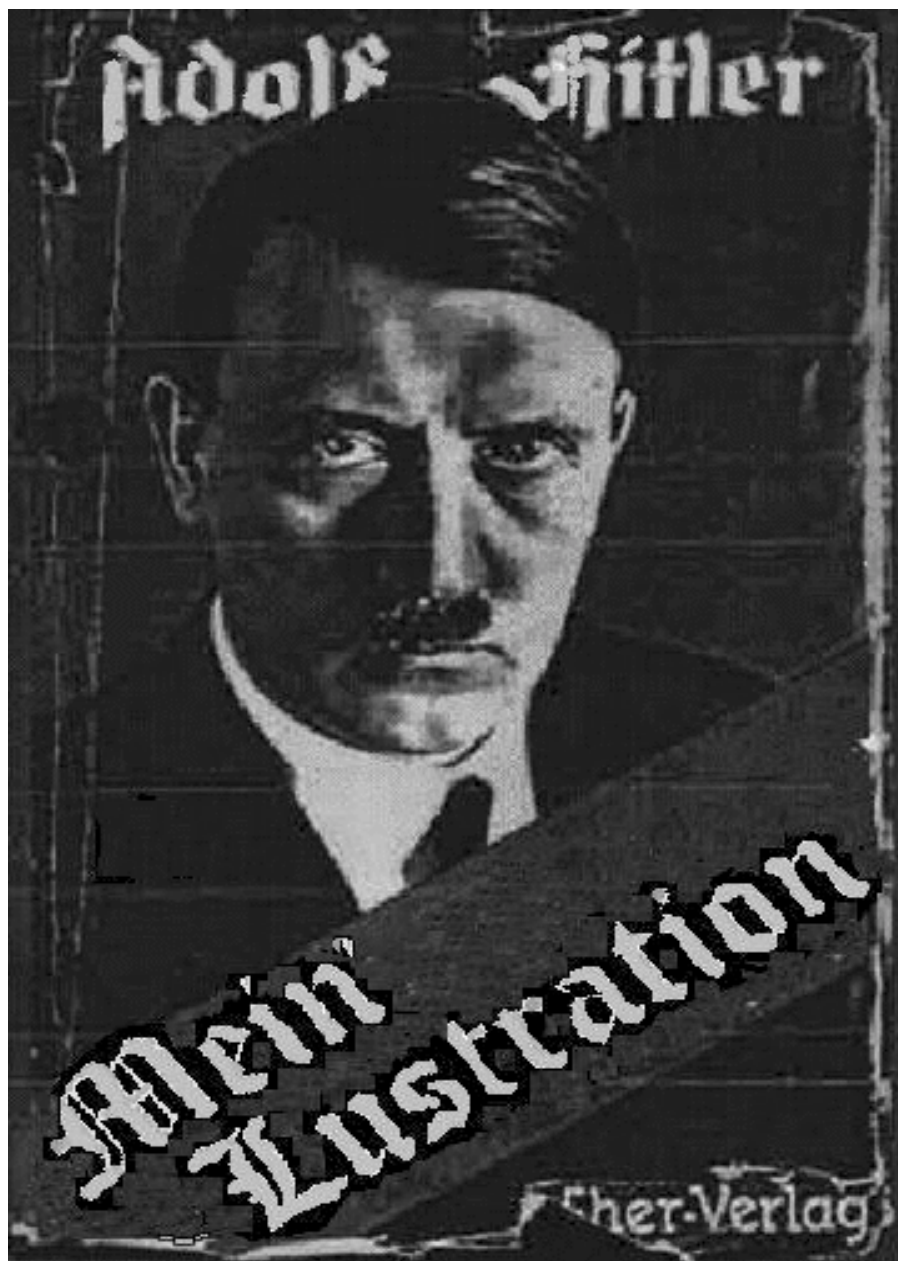
АДОЛФ (*„Зева” у плафон.*)

Завеса.

ПРОЧИШЋЕЊЕ

Лице: Адолф

Сцена: Књига.



ЧИСТИЛИШТЕ

кратка божанствена комедија

Лица:

ЦРЊА, црнац одређен за чишћење,
ХИТЛЕР, зли чика, за сада приправник у
Чистилишту,
ПЕТАР, пословођа у Чистилишту, не одваја
се од корбача,
КОВАЧ, радник у Паклу,
СТРИПТИЗЕТА, радница у Рају.

Места дешавања:

1. Пакао – ковачница: ужарена пећ, наковањ... Изнад ковачнице виси натпис „ПАКАО”.

2. Рај – подијум, шипка за извођење стриптиза... Изнад подијума виси натпис „РАЈ”.

(Ова места су одвојена трећим простором и имагинарним зидовима.)

Чистилиште - простор између прва два места дешавања: купатило обложено белим плочицама, тушеви, кофе, четке, метле... Изнад купатила виси натпис „ЧИСТИЛИШТЕ”.

Костими: „откачени”.

Музичка подлога: „откачена”.

(Први простор.

У Пакао улази ковач. Распламсава мехом пећ. Вади велики срп из пламена и ставља га на наковањ. Узима тешки чекић: почиње да кује.)

(Други простор.

У Рај улази лепа стриптизета. Започиње своју тачку.)

(Трећи простор.

Улази Хитлер осврћући се око себе. Узима метлу: чисти. После извесног времена Петар уводи Црњу. Црња се устеже, Петар га снажно гурну и постави испод туша.)

ПЕТАР *(Хитлеру)*: Приправниче, очисти овога. Одређен је за Рај.

ХИТЛЕР *(снисходљиво)*: Разумем. Одмах ћу ја.

ПЕТАР *(оштро)*: Јеси ли сада запамтио? Немој опет нешто да забрљаш.

ХИТЛЕР *(у пола гласа)*: Таман посла. Ништа не брините.

ПЕТАР: Немам ја шта да бринем. Ти треба да бринеш.

(Петар излази клатећи се. Хитлер журно одлази до полице, узима сапун и сунђер. Прилази Црњи, свлачи му кошуљу, кваси га водом из туша и трља сапуном и сунђером. Црња је узнеми-

рен, али ћути. Хитлер није задовољан својим учинком: удаљава се, одмерава Црњу.)

ХИТЛЕР (*одступајући*): Скинуће теби Хића ту штроку циганску.

(Одлази до полице, узима кутију с детерџентом за рибање и рибаћу четку. Прилази Црњи, посипа га детерџентом и започиње четком да му риба леђа. Црња јеца, али Хитлер не хаје на то. Јецај се полако претвара у неподношљиву дреку, али Хитлер не престаје са радом: само се понекад удаљи да осмотри свој учинак. Улази Петар, бесан је, витла корбачем.)

ПЕТАР (*љути*): Зашто ти се тај дере, приправниче!

ХИТЛЕР (*Не реагује. Занет је послом.*)

ПЕТАР (*са високо дигнутим корбачем*): Зашто ти се тај дере, приправниче!

(Хитлер се тргну као опарен. Заузе став мирно. Црња се умири.)

ХИТЛЕР (*дрхти*): Покушавам да га очистим како сте наредили, али он се дере као луд. Не знам шта да радим: штрока неће да се скине. Црњег Циганина нисам видео, као да је префарбан неком квалитетном фарбом. Мора да су је Немци правили.

ПЕТАР (*спустивши корбач*): Када сам ти рекао да га очистиш, мислио сам на душу. Требало

је да га чистиш изнутра. У Чистилишту се припрема душа за Рај, а не тело.

ХИТЛЕР (*плачно*): Опростите, неискуство.

ПЕТАР (*показује на Црњу*): И друго, он није фарбан. То му је природна боја, такав је рођен. Припада црној раси која живи у Африци, ако си заборавио. Тамо су сви овако црни.

ХИТЛЕР (*пљеснувши се по челу*): Наравно, црнци! Опростите, кречана. (*Кратка пауза.*) Господе, какви ли су им тек Цигани?!

Завеса.

ЏЕЗ

кратка комедија о заслугама

Лица:

Чиновник,

Цига.

Шалтер-сала. Изнад шалтера стоји натпис „СУБНОР”. Иза шалтера седи постарији чиновник и чита новине. Преко шалтера надире новокомпоновани „народњак”. Времени Цига, са отрцаним каубојским шеширом на глави, прилази шалтеру вукући контрабас за собом. Чиновник подиже главу и, пре него што Цига приђе шалтеру, обрати му се.

ЧИНОВНИК (нервозно): Шта ти треба?

ЦИГА (пришавши шалтеру, смирено): Пензија.

ЧИНОВНИК: И мени треба, али не може још. Не дају!

ЦИГА: Ја сам дошао по борачку пензију. (Прислања контрабас на шалтер.) Поштено сам је заслужио.

ЧИНОВНИК: Ма немој. (Кратка пауза. Као иследник.) А, где је господин био за време рата?

ЦИГА (бронећи се): У шуми, друже.

ЧИНОВНИК: И, шта си радио у шуми?

ЦИГА: Свирао сам.

ЧИНОВНИК: Ко ме си свирао?

ЦИГА: Ја, партизанима.

ЧИНОВНИК (*нагнувши се преко шалтера, претећи*): Шта си им свирао?!

ЦИГА (*у неприлици*): Само цез.

Завеса.

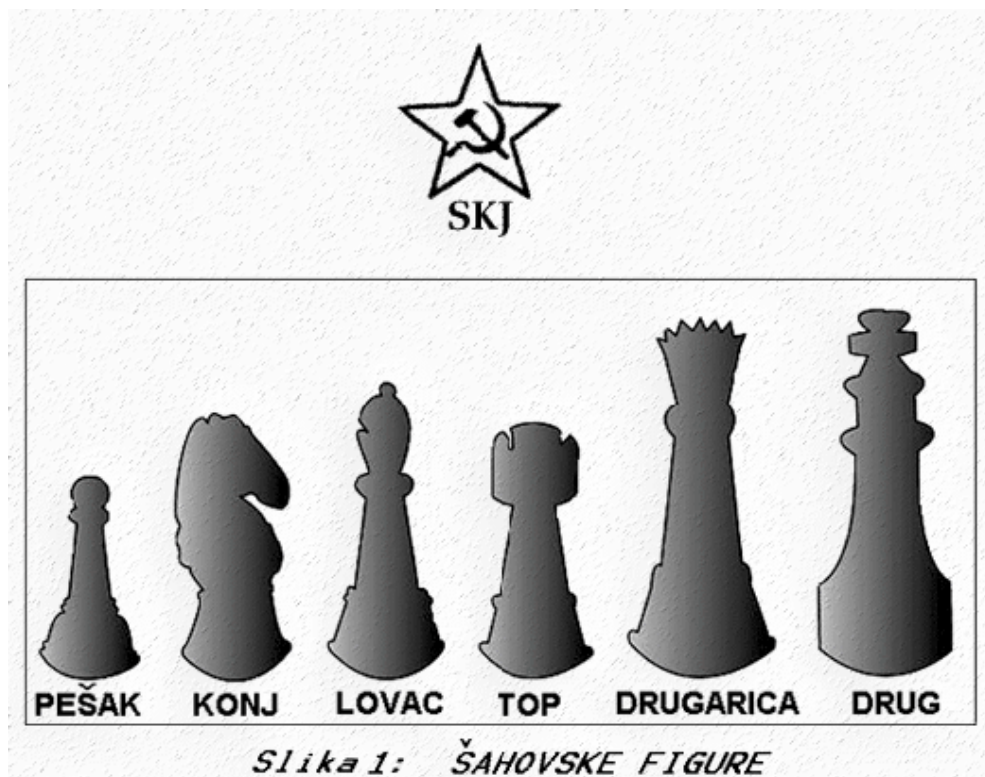
Напомена:

СУБНОР – Савез удружења бораца народноослободилачког рата (1941–1945)

УПУТСТВО ЗА ИГРАЊЕ ШАХА

Лица: Шаховске фигуре

Сцена: Шаховски приручник.



ПЛАВИ ВОЗ
ИЛИ
КАКО ЈЕ ДРУГ ЂОЛЕ БАЛАШЕВИЋ
ТРИПУТ ВИДЕО ТИТА
кратко путовање

Лица:
Тито,
Ударник,
Дворска луда.

Салон у вагону Титовог „Плавог воза”. Дворска луда се лудира. Са грамофона допире песма Ђорђа Балашевића „Трипут сам видео Тита”, у извођењу групе „Рани мраз”.

ПЕСМА:
Једном се отац мој,
Са посла кући вратио пре,
Оденуо ми празнично све,
И повео ме на трг.

Био сам клинац још,
И било ми је тек око пет,
Ал’ добро памтим насмејан свет,
И свечан и сретан дан.

Нисам разумео заставе, гужву,
Знао сам тек нешто је важно,
Јер отац ме тад пригрли снажно,
Рече ми, сине, гледај и памти.

И ја сам видео Тита маршала,
Легенду ту, слободотворца,
Човека тог, друга и борца,
Тада сам ја видео Тита први пут.

У школским данима,
О њему су нас учили све,
Ал' живот нам објаснио тек,
То какав је човек Броз.

Био сам момак већ,
Кроз музику сам тражио реч,
Пред игранком проструја вест,
Да доћи ће можда он.

И ја сам стајао мален с гитаром,
Преда мном све, моје детињство
Слобода, мир, Братство и Јединство,
Преда мном он, насмејан, вечан.

И ја сам видео Тита маршала,
Легенду ту, слободотворца,
Човека тог, друга и борца,
Тада сам ја видео Тита други пут.

(Дворска луда зауставља грамофон. Обраћа се публици.)

ДВОРСКА ЛУДА (*оправдава се*): Морао сам да прекинем ову дивну песму. (*Показује руком према вратима.*) Долази друг Тито с другом ударником. Друг ударник је одабран да се ове

недеље провоза „Плавим возом” као гост друга Тита. Али, не брините, песма ће се наставити. Наставак следи после краћег путовања. *(С олакшањем.)* Ех, па друг Ђоле не би био друг Ђоле да није видео Тита и трећи пут.

(Улази Тито. За њим се „вуче” друг ударник: испошћено људско биће, „сенка од човека” у плавом радничком оделу. Тито заузима место за столом.)

ТИТО *(дворској луди, театрално)*: Дворска лудо, 'ајде смести нашег друга ударника за сто. Најбоље би било, најбоље би било, преко пута мене. Да се добро погледамо у очи.

(Луда хвата ударника за мишицу, покушава да га смести за сто, али ударник се укочио, као да му је непријатно.)

ТИТО: 'Ајде, ти бога, немој се устручавати. Опусте се као да си у своме дому.

УДАРНИК *(изнемогло)*: Тито, Партија! Тито, Партија! Тито, Партија!

ТИТО *(одмахнувши руком)*: Па, мајку му божју, нисмо на митингу.

УДАРНИК *(изнемогло)*: Тито, Партија! Тито, Партија! Тито, Партија! *(Тито се смеје, дворска луда некако угура ударника за сто.)*

УДАРНИК *(изнемогло)*: Тито, Партија! Тито, Партија! Тито, Партија!

ТИТО: Ти бога, ти баш навалио.

(Дворска луда са стране џупка у месту.)

ТИТО: Друже ударниче, па како си?

УДАРНИК *(изнемогло)*: Жедан сам.

ТИТО *(расположено)*: И ја сам. Лудо, иди донеси нашем другу ударнику и мени шампањац. Да наздравимо!

УДАРНИК: Је л' то вода?

ТИТО: Није, то је француско пенушаво вино.

УДАРНИК: Не пијем то.

ТИТО: Иди лудо, донеси му виски.

УДАРНИК: Је л' то вода?

ДВОРСКА ЛУДА *(кроз смех)*: То је енглеска ватрена вода.

УДАРНИК: Не пијем ни то.

ТИТО: 'Оћеш „кокту”?

УДАРНИК: Је л' то вода?

ДВОРСКА ЛУДА: То је словеначки газирани сок.

УДАРНИК: Не.

ТИТО: Може ли, онда, минерална?

УДАРНИК: Ни то.

ТИТО: Ти бога, па шта онда пијеш?

УДАРНИК: Обичну воду. *(Пауза.)* Само обична вода ми гаси жеђ. *(Пауза.)* Само обична вода помаже.

ТИТО (*кроз смех*): Е, то не држимо.

(*Пауза.*)

УДАРНИК (*плачно*): Мора обична вода.

ТИТО: Ти бога, па ти си прави шаљивџија.

УДАРНИК: Ја сам ливац. Радим поред високе пећи.

ТИТО: Колега металац, значи.

УДАРНИК (*устаје, заврће рукаве*): Друже Тито, начисто сам се расушио. Видите какав сам се спрчио. (*Пауза.*) Мора обична вода.

(*Дворска луда га поставља у седећи положај.*)

ТИТО: Добро, добро, некако ћемо то да решимо.

УДАРНИК: Јао, што сам жедан.

ТИТО: Два месеца сам радио као бравар у Загребу штедећи сваку круну...

УДАРНИК: Јао, што сам жедан.

ДВОРСКА ЛУДА (*имитира*): Јао, што сам жедан.

ТИТО: И кад сам пред полазак кући, успео да купим ново одело – догодило се да је оно нестало из стана...

УДАРНИК: Јао, што сам жедан.

ДВОРСКА ЛУДА: Јао, што сам жедан.

ТИТО: Морао сам због тога да купим друго, али новаца нисам имао више за ново, па сам у старинарници купио половно одело.

УДАРНИК: Јао, што сам жедан.

ТИТО (*узрујано*): Ти бога, зар си стварно толико жедан?

УДАРНИК: Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан.

ДВОРСКА ЛУДА (*имитира*): Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан.

ТИТО: Лудо, не лудирај се више! Иди кажи им да зауставе воз на првој станици. Нека за друга ударника наточе обичну воду.

(Дворска луда излази поскакујући. Тито покушава да се смири палећи „хавану“.)

УДАРНИК: Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан.

(Воз стаје. Тито увлачи први дим, густира.)

УДАРНИК: Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан. Јао, што сам жедан.

ТИТО: Воз је стао. Стиже та твоја обична вода. (*Осврће се око себе.*) Мајку му божју, шта све рад неће да направи од човека.

(Воз креће. Дворска луда улази, ставља флашу с водом на сто. Ударник је хитрим покретом руке узима, приноси грлић устима. Забацује главу уназад и накреће флашу: јабучица му се поме-

ра горе-доле. Тито и дворска луда га бодре да истраје у својој намери да испије воду из „цуга” надајући се да ће после тога да занеми.)

ТИТО: Ти бога, какав цуг.

ДВОРСКА ЛУДА (*имитира*): Ти бога, какав цуг.

(Воз је убрзао, флаша испијена, ударник миран, сви срећни. Тито ужива у „хавани”, дворска луда цупка у месту. После неког времена ударник се „прену”.)

УДАРНИК (*задовољно, извикује*): Их, што сам био жедан! (*Пауза.*) Их, што сам био жедан! (*Пауза.*) Их, што сам био жедан!...

(Тито устаје, обраћа се публици.)

ТИТО (*љутито*): Ти бога! (*Пауза.*) Мајку му божју! (*Пауза.*) А, сазнаћу ја брзо ко ме намести. (*Пауза.*) Верујте ми на реч!

(Одлази. Светло се гаси. После неког времена светло се пали. Дворска луда је сама: прилази грамофону.)

ДВОРСКА ЛУДА (*театрално*): А сада ће наш друг Ђоле да настави с песмом где је стао. (*Тужно.*) Нема више нашег друга Тита. Нема више нашег друга ударника. (*Укључује грамофон.*) Господе, чим помислим колико је Ђоле волео Тита, сузе ми ударе на очи.

*(Са грамофона „креће” наставак песме
Ђорђа Балашевића „Трипут сам видео Тита”, у
извођењу групе „Рани мраз”).)*

ПЕСМА:

Био је пети мај,
Из Скопља ме је водио пут,
На станицама дуж пруге свуд,
Тишина и нема бол.

Битола, Марибор,
Ријека, Никшић,
Зеница, Бор,
И сваки човек, и сваки дом
Је жалио душом свом.

Ал’ ја сам видео високе пећи, фабрике дим
Широке њиве, градове што слободни живе,
Децу и мир и јато птица.

И опет видео Тита маршала,
Легенду ту, слободотворца,
Човека тог, друга и борца,
Опет сам свуд видео Тита.

И ја сам видео високе пећи, фабрике дим
Широке њиве, градове што слободни живе,
Децу и мир и јато птица.

И опет видео Тита маршала,
Легенду ту, слободотворца,
Човека тог, друга и борца,
Опет сам свуд видео Тита.

Завеса.

Напомена за неупућене:

„Плави воз” је направљен далеке 1958. године, а наредне је кренуо у саобраћај. Титовим возом возили су се сви велики државници тога времена из Европе и света. Председник Италије Пертини, краљица Елизабета... само су неки од путника.

Највећу знатижељу изазивао је вагон који је био намењен Јосипу Брозу и његовој супрузи Јованки. Састоји се од салона, радне и спаваће собе. Купатило у нежноплавој боји раздвајало је спаваће собе, од којих је друга припадала другарици Јованки.

Постоје занимљиве и голицаве приче везане за Титова путовања „Плавим возом”, али се о њима, још увек, углавном не говори. После више од двадесет година очигледно се и даље чува интима путника и успомене на њихову славну прошлост.

ARBEIT MACHT FREI

радна комедија

Лица:

Чова у Годинама,

Пролазник,

Чувар Европе.

СЦЕНА: Велика гвоздена капија. На врху капије стоји знак ЕЗ, одмах испод налази се натпис од кованог гвозђа „ARBEIT MACHT FREI”*. Пред капијом стоји Чувар Европе ошишан на „опасно”, и с црним наочарима на глави. Плаве спортске патике, плава кошуља, жуте кратке панталоне и бејзбол палица преко рамена чине га „ауторитативним”. На клупи поред капије седи Чова у Годинама, пуши. Клупи прилази Пролазник.*

ПРОЛАЗНИК (заставиши): Могу ли да седнем, господине?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Не знам. То зависи само од вас.

ПРОЛАЗНИК (док седа): Захваљујем. Ха, ха. Баш духовито. То је реткост у данашње време.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Шта је реткост?

ПРОЛАЗНИК: Духовитост. Данас се више нико не шали.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Људи су празни. Не раде на себи.

ПРОЛАЗНИК: У праву сте. Опростите што вас узнемиравам, али док сам прилазио, приметио сам да изгледате тако срећно и тако смирено! Могу ли да знам како сте то постигли, наравно, ако није тајна?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Радом! Arbeit macht frei!

ПРОЛАЗНИК: Молим?

ЧОВА У ГОДИНАМА (*показавши кажипрстом према натпису*): То значи, кад се преведе са европског језика: рад ослобађа!

ПРОЛАЗНИК (*Зину од чуда.*)

ЧОВА У ГОДИНАМА: Немојте да се чудите. Рад ослобађа од свега и свачега. У раду је спас. Док радите, не размишљате о глупостима. Отуда су та срећа и смиреност. Најсрећнији сам када ме ова капија удари по дупету.

ПРОЛАЗНИК: Мислите, затвори се за вама?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Да. На то сам мислио.

ПРОЛАЗНИК: Значи ствар је у раду?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Па у раду. Како не знате?

ПРОЛАЗНИК: Како да знам када никада ништа нисам радио.

ЧОВА У ГОДИНАМА: А, ви мора да сте из Страдије. *(Одмахује руком, с гађењем.)* Пих.

ПРОЛАЗНИК: Јесте, ја сам одавде. Нама у Страдији не дају ништа да радимо, тако да нам преостаје само да „’ладимо јаја” и скачемо по дрвећу.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Страшно! Рад је створио човека а вас ће тај нерад да претвори у мајмуне.

ПРОЛАЗНИК: Моја жена би се сложила с вама. Стално ми говори да се по читав боговетни дан мајмунишем по кафанама. Идете ли ви у кафане?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Не. Нас је рад ослободио те потребе.

ПРОЛАЗНИК: Благо вама. Секс сигурно упражњавате?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Не. Рад нас је ослободио те гадости. Та прљавштина никада нам није у мислима.

ПРОЛАЗНИК: Благо вама. Ја само мислим на секс. Патка ми, да простите, увек стоји усправно – никако да спадне.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Страшно. Докон поп и говеда крсти.

ПРОЛАЗНИК: Који поп?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Ма није поп, хтео сам да кажем да беспосленима само глупости падају на памет.

ПРОЛАЗНИК: У праву сте. Због тих глупости може и да се настрада. Ето, жена ми стално прети: „Свршавај, бре, већ једном или ћу да ти забодем нож у леђа”.

ЧОВА У ГОДИНАМА: И жене су глупост. Шта ће вам жена?

ПРОЛАЗНИК: Сад сте ме збунили. Не знам шта да вам одговорим.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Мозак вам је због нерада, просто речено, зарибао.

ПРОЛАЗНИК: Вероватно.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Сигуран сам.

ПРОЛАЗНИК: Ух, растурили сте ме. *(Пауза.)* Да, о путовањима вас нисам ништа питао.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Питајте.

ПРОЛАЗНИК: Путуете ли по свету?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Не. Чак и пред капију само повремено истрчавам. Ето, да променим ваздух у плућима и да седећи на клупи мирно попушим који „доинт”. У Страдији је једино ваздух бољи.

ПРОЛАЗНИК: Не знам више шта бих вас питао. Данас сам много научио. Схватио сам да рад стварно чини чуда. Видите, ви и поред толи-

ког рада и одрицања савршено изгледате. Зачу-
ђујуће добро за ваше године! *(Пауза.)* Ипак,
имам још једно питање.

ЧОВА У ГОДИНАМА: Навалите.

ПРОЛАЗНИК: Извините, колико имате го-
дина?

ЧОВА У ГОДИНАМА: Тридесет.

Завеса.

Напомене:

Велика гвоздена капија:



* Arbeit macht frei (рад ослобађа) = натпис на ка-
пијама немачких концентрационих логора.

ЧОВЕК КОЈИ ВОЛИ ДА РАДИ

само комедија

Лица:

Чиновник,

Човек,

Ред пред шалтером.

Биро рада. Први у реду пред шалтером разговара са чиновником иза шалтера.

ЧИНОВНИК: Изгубили сте посао?

ЧОВЕК: Да.

ЧИНОВНИК: И сада бисте да радите?

ЧОВЕК: Да.

ЧИНОВНИК: Можете ли да будете мало речитији?

ЧОВЕК: Шта још треба да кажем?

ЧИНОВНИК: За почетак кажите какав посао тражите?

ЧОВЕК: Било какав.

ЧИНОВНИК: Нећете да погледате шта нудимо?

ЧОВЕК: Не.

ЧИНОВНИК: Толико вам је запело?

ЧОВЕК: Да.

ЧИНОВНИК: Не разумем вас. Ништа страшно и ако не нађете одмах посао. Држава ће да брине неко време о вама.

ЧОВЕК: Знам.

ЧИНОВНИК: Чему онда журба?

ЧОВЕК: Хоћу да радим.

ЧИНОВНИК: Ови што чекају иза вас само извољевају. Понекад помислим да моле бога да не нађу посао.

ЧОВЕК: Знате, ја волим да радим!

ЧИНОВНИК: Како, како сте казали?

ЧОВЕК: Ја волим да радим.

ЧИНОВНИК: Објасните ми, молим вас да ми то лепо објасните.

ЧОВЕК: Ако једнога дана умрем, било би ми тешко ако одем у рај. Не могу без рада.

ЧИНОВНИК: Ово је веома занимљиво. *(Устаје. Преко шалтера.)* Даме и господо у реду, обратите пажњу, пред вама стоји човек који воли да ради.

ЧОВЕК: Шта ћу. *(Слеже раменима.)* Боле ме живци.

Завеса.

МОЈ ЧОВЕК

Лица:

Бу, министар иностраних послова,
Ау, кандидат за дипломату.

Место дешавања: Кабинет министра. Бу седи у огромној фотељи за великим писаћим столом, игра се пакетићем. Ау седи у малој фотељи испред стола.

БУ: Наређујем гомили потчињених. Гомили кретена. Гомили проблема. Ти би могао да будеш додатни. Никог нећу да водим за руку. Сад имаш да ми покажеш шта знаш. Ако ти се не буде свидело, одјеби из мог кабинета... Тражи други посао, чисти говна. Јеси ли ме чуо?

АУ: Чуо сам, господине.

БУ: Океј. Зашто хоћеш да радиш код нас?

АУ: Да служим држави. Мислим да бих тако могао највише да постигнем.

БУ: Добро, али зашто код мене?

АУ: Хоћу да постанем дипломата.

БУ: Буди уз мене, успећеш. Заборави срања с факултета. Немој овде да их користиш. Могла би да те униште.

АУ: Радићу све што кажете.

БУ: Мој човек. Почни сад. Отвори прозор.

(Ау одлази до прозора. Прозор се тешко отвара.)

АУ: Ух!

БУ: Свиђа ми се то „ух!“. Свиђа ми се како се сналазиш. Добро си увежбан. *(Гледа у отворени пакетих на столу.)* Види ово. Лоша вутра. Види длаке, неразвијено семе. *(Показује траву.)* Видиш колико је незрело. То је класично албанско ђубре. Види шта су ми донели. Јебаћу их ружно!

АУ *(враћа се у фотељу, ћути и гледа испод ока.)*

БУ: Старо је. Вероватно прошлогодишње. Мајку им јебем! *(Завија цигарету, припаљује је.)*

АУ *(запањено)*: Шта, попушићете то?

БУ: Не, ти ћеш.

АУ *(одлучно)*: Нећу!

БУ: Нећеш?

АУ: Не.

БУ: Зашто? Јеси ли ти часна сестра?

АУ: Ја сам овде дошао по конкурс, по посао.

БУ *(пружа цигарету преко стола)*: Ово је твој посао. Попуши то.

АУ: Не.

БУ: Хајде, узми кад ти кажем.

АУ: Ах, ви ме сигурно тестирате, господине.

БУ: Ово није тест. Хајде, рокни се.

АУ: Знате, ја то не радим.

БУ: Ма, хајде, није ово кокаин. Повуци.

АУ: Не, господине. Ја то ни за живу главу не бих урадио.

БУ: Сигуран си?

АУ: Да, сигуран сам.

БУ: Да сам којим случајем дилер, ти би ме значи одбио! Зар мене?

АУ *(ћути и гледа испод ока.)*

БУ: Хоћеш да радиш за мене?

АУ: Хоћу.

БУ: Ако не узмеш ово срање, остајеш без посла.

АУ: Али ја посао још нисам добио, господине.

БУ: Знаш, не желим те у свом кабинету. Ниси мој човек. Излази из мог кабинета, сероњо.

АУ: Сeroњо?

БУ: Чему даље седење? Мрдај! Наћи ћеш ти посао на другом месту.

АУ *(уплашено)*: Дајте ми то, господине.

БУ: Значи, хоћеш посао. Баш је запело, а?

АУ: Попушићу га. Дајте ми то, молим вас.

БУ: Ако тако хоћеш.

АУ: Попушићу то. *(Прихвата цигарету. Увлачи. Кашље.)*

БУ: Ха, девичанска плућа. Увлачи. Увлачи, сероњо. Увлачи. Само напред. Увуци то.

АУ: Не могу више!

БУ: Удувај се, јеботе! Заврши то срање! Буди мој човек. Идемо. Идемо.

АУ *(пуши, кашље и гуши се)*: Ох, ужас!

БУ: Добро си, клинац? Рокнуо си се баш добро. Када си задњи пут пушио вутру?

АУ: Нисам...

БУ: Немој мене да лажеш ако хоћеш овај посао. Лажи друге, после ако постанеш дипломата. Лагање би ти било у опису радног места. Када си задњи пут пушио вутру?

АУ: Задњи... У другом разреду средње школе. Били смо.... Па, ми смо....

БУ: Пушили вутру.

АУ: Да. Да.

БУ: То си изоставио у својим подацима. Капирам, имаш тајни. Свако нешто крије.

АУ *(устаје, гаси пикавац у пепељари.)*

БУ: Било је јако. До даске. Тако си сад дувао.

АУ: Ужас! Господе, шта сам урадио.

БУ: Зашто си то урадио?

АУ: Ви сте ме терали да пушим.

БУ: То ти није оправдање. Нисам ти прислањао пиштољ на главу.

АУ: Нисте.

БУ: Мој човек. Сам си донео одлуку. Пунолетан си. Живи са тим.

АУ: Човече.... Ох, човече.

БУ: Дај, сабери се. Урадио си оно што си мислио да треба. Хајде, иди сад до прозора, нагни се кроз њега и лај.

АУ: Да лајем, господине?

БУ: Дабоме, да лајеш. Још увек желиш посао?

АУ *(нагиње се кроз прозор, почиње да завија као вук.)*

БУ: Немој да завијаш, ти ниси вук. Рекао сам да лајеш. Лај!

АУ *(лаје.)*

БУ: То, псу! Добар си ти, псу. Можда ћеш бити мој човек. Добро је било, приђи сад.

АУ *(прилази према Буу, плаче.)*

БУ: Ако хоћеш да будеш мој човек, немој да плачеш. Мораш да контролишеш и радост и сузе.

АУ *(ћути, брише марамицом сузе.)*

БУ: Добро је, добро је. Видиш колико је било лако.

АУ: Видим, господине.

БУ: Мој човек. Сад ми га попуши.

Завеса.

ВЕЛИКА НУЖДА

комедија зависности

Лица:
Секретар,
Кандидат.

Кабинет секретара Фирме. Секретар седи за радним столом, игра се цигаром и с великим интересовањем разгледа кандидата за посао у Фирми. Кандидат стоји испред стола погнуте главе, крши руке, ломи прсте...

СЕКРЕТАР (*устаје, обилази око кандидата, загледа га*): Може ли некако да се чује ваше мишљење о нашој Фирми?

КАНДИДАТ (*ћути и гледа испод ока.*)

СЕКРЕТАР (*феминизирано*): Знате, мени је баш стало да чујем ваше мишљење о нашој Фирми.

КАНДИДАТ (*ћути.*)

СЕКРЕТАР: Можда имате лоше мишљење о нама?

КАНДИДАТ (*ћути.*)

СЕКРЕТАР: Можда немате никакво мишљење о нама?

КАНДИДАТ (*ћути.*)

СЕКРЕТАР: Можда вам се ја не свиђам па нећете да ми кажете?

КАНДИДАТ (*још гледа испод ока, несигурно*): Опростите, али ја не могу ништа да кажем.

СЕКРЕТАР: А може ли се знати због чега?

КАНДИДАТ: Имам трему. Велику трему, господине.

СЕКРЕТАР: Али зашто, молим вас?

КАНДИДАТ: Пиљите у мене.

СЕКРЕТАР: То није тачно.

КАНДИДАТ: Не скидате поглед са мене.

СЕКРЕТАР: Откуд знате? Поглед вам је све време уперен у под.

КАНДИДАТ: Осећам. Имам утисак да сте се загледали у моју задњицу и, све се плашим, пружићете руку да је пипнете.

СЕКРЕТАР: Е, то је сасвим тачно. У интересу Фирме морам добро да оценим сваког ко тражи посао од нас. Хм, то не би требало да вам смета.

КАНДИДАТ: Потпуно сам вас разумео. Захваљујем се на објашњењу.

СЕКРЕТАР (*враћа се за сто*): Ето, сада можете слободно да ми кажете ваше мишљење о нашој Фирми.

КАНДИДАТ (*уперивши поглед у секретара, одлучно*): Можда не умет најбоље да се изразим,

али сам сигуран да ћу, ако треба, и дупе да дам
за улазак у вашу Фирму.

Завеса.

ДОГОВОР

Лица:

Гдин А, шеф,

Гдин Б, потчињени.

Место дешавања: *Канцеларија после земљотреса. Скоро све у њој је испретурано, слике накривљене... Прашина лебди. Гдин Б седи за писаћим столом, смирен је, влада ситуацијом. Гдин А је уплашен, усходао се, панично реагује на сваки шум, наваљује на Гдина Б, „џичи“.*

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Логично.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: То се разуме само по себи.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: То није истина.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Да погледате кроз прозор?

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Јавили су да је лоше.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Кажу да земља пуца.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Пукотина се шири.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: С друге стране...

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Овде је опасност прошла. Земља се смирује.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Смирује се. Сигуран сам.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: То се тако каже.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Ако одете, тј. оставите фирму на цедилу, бићете отпуштени.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Зло вам је. Ја ћу вас придржати.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Добро, добро. Договорено.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Добро, добро. Договорено.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Добро, добро. Договорено.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Нисам баш тако мислио. Погрешно сам се изразио.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Овде вам је сигурније. Напољу је вероватно хаос. И паника.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Добро, добро. Договорено.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Добро, добро. Договорено.

ГДИН А: Бла бла бла...

ГДИН Б: Добро, добро. Бежите.

Завеса.

ПРВИ ДАН ПРОЛЕЋА

Лица:
Софроније,
Госпођа, муштерије.

Бутик. Софроније стоји пред улазом. Уласци у butik нису његова брига. Изласци су предмет његове непрекидне пажње. Наклонима, осмесима и гласним повицима „хвала, госпођо” или „захваљујем се, господине” испраћа муштерије. Његово понашање изазива чуђење и подозрење.

СОФРОНИЈЕ (*гђи која излази*): Ах! Хвала, госпођо. Ох!

ГОСПОЋА (*заставши, кроз смех*): Зашто то радите? Сигурно Вас газда плаћа?

СОФРОНИЈЕ: Нико ми не плаћа. И када би хтео да ми плати, ја бих то са гнушањем одбио.

ГОСПОЋА: Не разумем.

СОФРОНИЈЕ: Нема ту шта да се разуме. Ја на своју руку изражавам захвалност према онима који излазе.

ГОСПОЋА: А према онима који улазе?

СОФРОНИЈЕ: Не.

ГОСПОЋА: То је мало чудно.

СОФРОНИЈЕ: Можда. Вама то смета?

ГОСПОЂА: Не, напротив. Али не разумем, не знам у чему је ствар, не знам да ли је то што радите искрено.

СОФРОНИЈЕ: Искрено је, искрено. Једноставно, уживам да се захваљујем. То ми је хоби!

Завеса.

АДАМ И ЕВА

Лица:

Ева,

Адам.

Велико предсобље. Ева, госпођа у годинама, облачи мантил и стаје пред велико огледало. Врата отвара старији господин са шеширом на брадастој глави. Застаје у вратима. Задивљено посматра Еву и са уживањем пуши цигарету. Савршено је спокојан: изгледа као да нема намеру да се помери. Једног тренутка реши да проговори.

АДАМ: Лепа си, Ева.

ЕВА: Још увек?

АДАМ: Још увек.

(Госпођа Ева је учинила једини могући корак: пришла је Адаму лагано, ухватила га под руку и љубазно му се обратила.)

ЕВА: Хоћеш ли прво да ми купиш јабуку, Адаме?

Завеса.

ЖЕНОМРЗАЦ

тужна драма о љубавном метку

Лица:

Лу Саломе,
Фридрих Ниче,
Ђоле С.

Време дешавања: 1900. година, година Ничеове смрти.

СЦЕНА: Ноћ. Пуста улица. Лу Саломе и Фридрих Ниче стоје испод канделабра држећи своје портрете из млађих дана. Обасјава их јако црвено светло. Иза леђа им је улични сат који показује дванаест и минут. Ђоле С. протрчава испред Лу и Ничеа носећи постер.*

ЛУ САЛОМЕ: Господине Ниче, решила сам да вас дарујем.

ФРИДРИХ НИЧЕ: Лу, не чините то.

ЛУ САЛОМЕ: Зашто?

ФРИДРИХ НИЧЕ: Молим вас, не чините то.

ЛУ САЛОМЕ: Не желите да будете мој љубавник?

ФРИДРИХ НИЧЕ: Молим вас, не чините то.

ЛУ САЛОМЕ: Ви се плашите да постанете славни, господине Ниче? Плашите се да будете хиљадити љубавник мале Лу?

ФРИДРИХ НИЧЕ: Лу, ви сте оваплоћено савршено Зло.

ЛУ САЛОМЕ: Знам, али то није разлог да ме одбијете.

ФРИДРИХ НИЧЕ: Драга Лу, три пута сам покушавао да се отрујем зато што ми нисте дозволили да вам будем први.

ЛУ САЛОМЕ: Тако размишљају мали осветољубиви ученици...

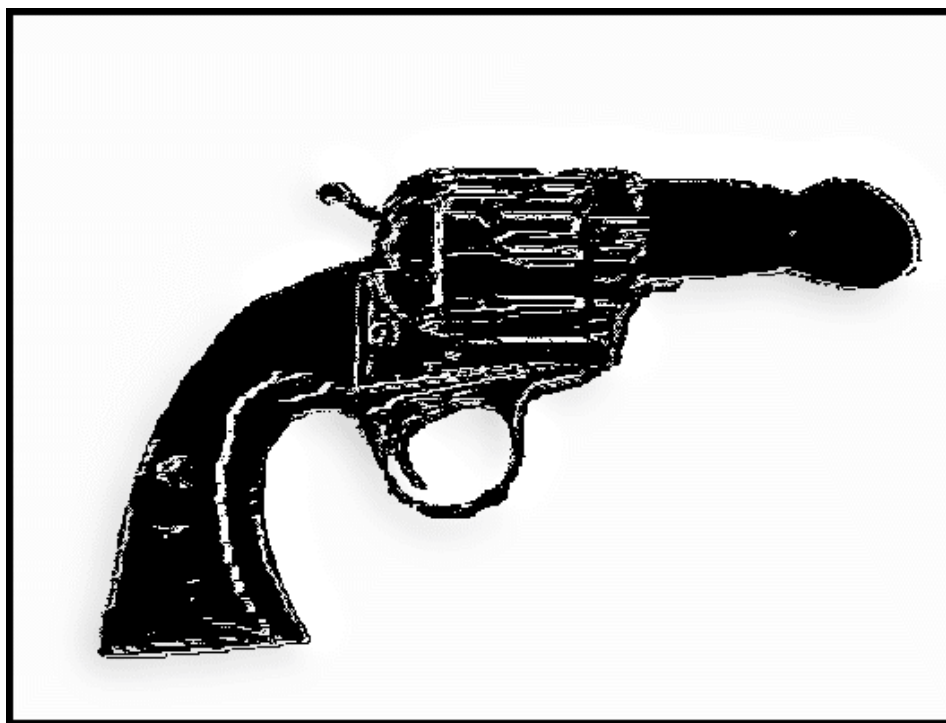
ФРИДРИХ НИЧЕ: Можда, али не бих да срозавам себе.

ЛУ САЛОМЕ: Ја хоћу да се ви преда мном уздигнете...

ФРИДРИХ НИЧЕ: Збогом, моја драга Лу, ја вас више нећу видети. Сачувајте своју душу и заокружите ваш списак с неким другим.

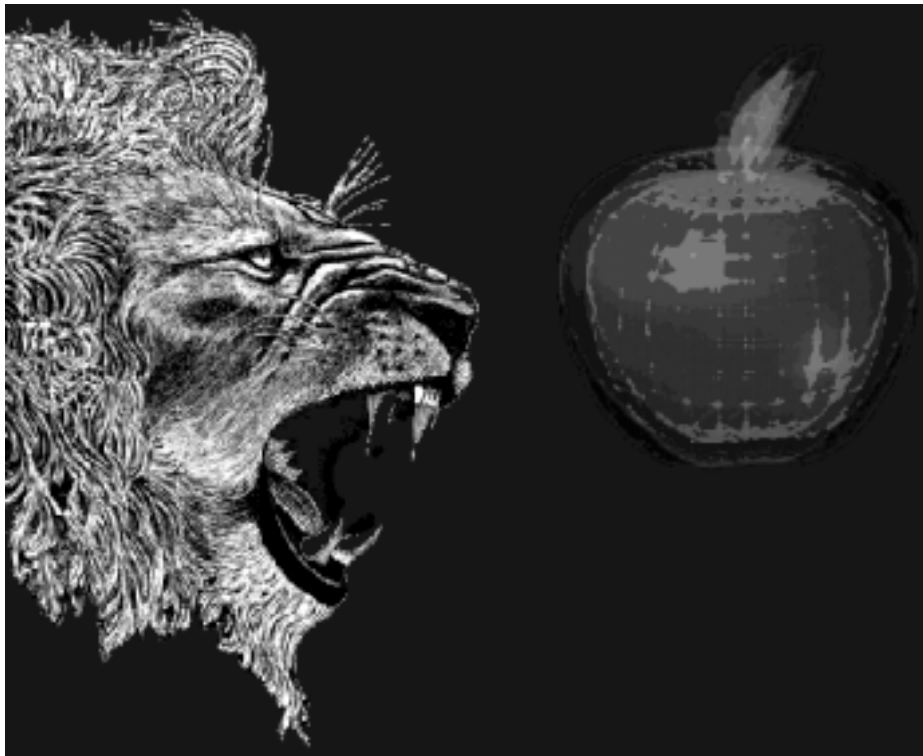
Завеса.

ПОСТЕР:



ГЛАД

Лице: Страшан Лав, гладан.



О МУШКАРЦУ

Лица:

Прва Госпођа,
Друга Госпођа,
Мушкарац.

Улична летња башта. За једним од столова седи Прва Госпођа. Башти прилази Друга Госпођа водећи Мушкарца на каишу. Мушкарац носи две пуне торбе за набавку: тешко се креће. Друга Госпођа везује каиш за ограду и седа за сто Прве Госпође. Док оне пуше, испијају кафе и разговарају, Мушкарац стоји мирно не испуштајући торбе из руку.

ПРВА ГОСПОЂА (*упутивши поглед према огради и Мушкарцу*): Необична слика. Занимљива личност.

ДРУГА ГОСПОЂА: На кога мислиш?

ПРВА ГОСПОЂА: Како је занимљив онај мушкарац привезан за ограду баште.

ДРУГА ГОСПОЂА (*погледавши према оградом*): Драга моја, то је само мој обичан мушкарац за одлазак у набавку.

ПРВА ГОСПОЂА: Сестро слатка, како је диван овај примерак обичног мушкарца за одлазак у набавку!

Завеса.

ПРИЧА

Лица:

Ах,

Ох.

Дневна соба. Ох седи за столом, пије чај, грицка чајне колутуће и дубоко размишља. Улази Ах, љуби Ох и седа преко пута ње.

АХ: Добро вече, драга.

ОХ: Сипај чај, Ах. Прегризи неки чајни колутућ.

АХ: Хвала, Ох, већ сам јео.

ОХ: Добро, драги. Немој.

АХ: Лепо нам је овде, Ох.

ОХ: Могу ли да размишљам, Ах?

АХ: Опрости, драга. Ја...

ОХ: Хвала.

АХ: Узећу мало чаја и неки колутућ.

ОХ: Врага ћеш. Зезнуо си ствар.

АХ: Покушавам да...

ОХ: Молим те умукни.

АХ: Свиђа ми се наша нова соба.

ОХ: Испричај ми причу, Ах.

АХ: Као неку моју причу, Ох?

ОХ: Твоју причу. Ваљда имаш неку причу, Ах?

АХ: Нисам сигуран, Ох.

ОХ: Пошто не можеш да ћутиш док размишљам, испричај ми неку причу. Можда је боља од оне о којој ја размишљам.

АХ: Не знам ниједну, Ох.

ОХ: Не знаш?

АХ: Не.

ОХ: Хоћеш ли да ти ја испричам једну?

АХ: Испричај.

ОХ: Ово је наша дневна соба, је ли тако?

АХ: Тако је.

ОХ: Скоро све у њој је обично срање. Ни мало није забавно. Зато морам да размишљам. Забавља ме једино када сам у некој другој причи, а ти си ме прекинуо. Не даш ми да размишљам, сада ме ти забављај. Испричај ми одмах неку причу. Почни, Ах.

АХ: Изгледа да немам куд.

ОХ: Немаш.

АХ: Имали смо упад.

ОХ: Упад?

АХ: Пусти ме да почнем!

ОХ: Упад? О, срање!

АХ: Па, ја... Слушај, били смо у контроли...

ОХ: Ко ми?

АХ: Ух и ја.

ОХ: Ко је Ух?

АХ: Ух је моја партнерка.

ОХ: Партнерка за контролу пореских књига?

АХ: Да.

ОХ: Океј. Добро. Је ли била млада, матора?

АХ: Млада.

ОХ: Је ли била лезбејка?

АХ: Шта?

ОХ: Је ли била добра риба?

АХ: Добра. Баш, баш добра.

ОХ: Океј. Ух, контрола пореских књига. Даље.

АХ: Тако је. Било је мирно јутро...

ОХ: Так! Так! Так!

АХ: Шта, јеботе?

ОХ: Узбудљив посао. Никад се не зна, у томе је ствар. Даље.

АХ: Није било никога у продавници хлеба и пецива.

ОХ: Па?

АХ: И ми смо ушли. Ја сам разгледао витрине с пецивом док је Ух показивала службену легитимацију...

ОХ: Сва сам се најежила.

АХ: Замисли, продавачица се пресекла...

ОХ: Не сереш?

АХ: Не серем!

ОХ: Је ли била добра риба?

АХ: Ко?

ОХ: Па продавачица пецива, Ах.

АХ: Била је, и те како.

ОХ: И тада...

АХ: Ух ме позове...

ОХ: И, и, и...

АХ: И ја почнем да прегледам...

ОХ: Продавачицу пецива?

АХ: Ма не њу, књигу.

ОХ: Пореску књигу?

АХ: Да. Тражим и нађем вишак од педесет неопорезованих динара.

ОХ: Страшно, Ах!

АХ: Испало је и да је власница била на условној због таквог истог прекршаја...

ОХ: Так! Так! Так! Спречена поновна пљачка државе. Ухватили сте разбојника.

АХ: Јесмо.

ОХ: Запањујуће, Ах.

АХ: Јесте.

ОХ: Даље, даље...

АХ: Нема даље, Ох.

ОХ: И то је твоја прича?

АХ: То.

ОХ: Имао си две добре рибе крај себе и само си то имао да ми испричаш, Ах? (*Уперила је ка-жипрст на Аха*): Так! Так! Так!

Завеса.

КАО У НЕКОМ ДОБРОМ ФИЛМУ

Лица:
Муж,
Жена,
Ћерка,
Полицајац,
Возач.

ПРВИ ЧИН

Сцена се одвија у аутомобилу. Муж је за воланом, Жена седи поред њега. Ћерка, тинејџерка, седи заваљена на задњем седишту, окупирана је музиком. Жена гледа у Мужев шлиц.

ЖЕНА (*хистерично*): Шта ти је то црвено на шлицу? А?

МУЖ (*погледавши, мирно*): Јеби га, вероватно је од парадајза. Пио сам сок уз доручак.

ЖЕНА (*гледа у Мужев профил*): Лажеш, ниси пио сок! Ти не волиш парадајз. Био си са неком курвом!

МУЖ: Добро, како ти кажеш.

ЖЕНА: Шта ја кажем?!

МУЖ (*мртав 'ладан*): Кажеш да сам карао курву с мецом.

ЖЕНА: Никада тако нешто не бих изговорила!

ЋЕРКА (*Жени, узбуђено*): Остави га на миру. Господе, опет започињеш!

МУЖ: Можда си рекла да ми је нека накарминисана курва пушила? А?

ЖЕНА (*не обраћајући пажњу на Ћерку*): Никада тако нешто не бих рекла!

ЋЕРКА (*љутито*): Опет си започела! Увек прва почињеш!

МУЖ (*Жени, подругљиво*): Шта, хоћеш да кажеш да ниси ништа рекла? То?

ЖЕНА (*плачним гласом*): Ћубре швалерско!

ЋЕРКА (*Жени*): Не настављај се!

ЖЕНА (*Ћерки*): Јуче сам му нашла жваку у џепу. А он их не воли! Потребан је светском љубавнику свеж дах.

ЋЕРКА: Умукни! Не буди проста!

(*Муж звижди, прати мелодију која се чује са радија.*)

ЖЕНА (*окреће се ка Ћерки, удара Мужа по глави*): Шта је онда он ако сам ја проста?

(*Ћерка отвара задња лева врата, кола која их претичу откидају их. Муж кочи у месту. Жена удара главом у ветробранско стакло. Ћерка пада на под између предњих и задњих седишта. Возач кола која су претицала прилази колима*

срећне породице, отвара врата до возача и покушава да га извуче напоље.)

ДРУГИ ЧИН

Сцена се одвија у полицијској станици. Срећна породица седи на клупи. Муж вади пљоску из унутрашњег џепа сакоа и отпија неколико гутљаја пића. Ћерка узима „бенседин” и гута га без воде. Жена плаче. Полицајац пружа Мужу балон за алкотест.

ПОЛИЦАЈАЦ: Дувајте у балон без прекида и без увлачења ваздуха у плућа.

МУЖ (*дува у балон.*)

ПОЛИЦАЈАЦ (*узима балон, шеретски*): Поцрвенео је! Мораћемо да пуштамо крв да видимо колико сте освојили поена.

МУЖ (*љутито*): Али ја сам пио тек овде у станици! Нисам био пијан у току вожње.

ЖЕНА (*кроз сузе*): Био си пијан. Пијан си се и родио!

МУЖ (*показујући на Жену и Ћерку*): И њих терајте да дувају.

ПОЛИЦАЈАЦ (*смирено*): Оне ме не интересују.

МУЖ: Оне су изазвале удес. (*Показује главом на Ћерку.*) Она је отворила врата. Ја ништа нисам крив.

ПОЛИЦАЈАЦ: Оне ме не интересују.

МУЖ (*љутито*): Не интересује вас ова надувана малолетница?

(*Полицајац заврће Ћерки рукаве и загледа јој руке.*)

ПОЛИЦАЈАЦ (*Мужу, прекорно*): Не дрогира се.

ЋЕРКА (*смеје се.*)

МУЖ: Дрогира се. Сваки час узима нешто из ташне. После се само смеје!

ЖЕНА (*Полицајцу, кроз плач*): Молим вас, стрељајте га.

Крај.

ОНЕ И ОНИ

комедија за младе

Лица:

Први Клинац,

Други Клинац.

Школски клозет. Први Клинац и Други Клинац завршавају шорање отресањем ђокица изнад писоара: закопчавају се, пале цигарете одлазећи према прозору. Настављају с разговором.

ДРУГИ КЛИНАЦ: Шта се после дешавало?

ПРВИ КЛИНАЦ: Они су им на крају тражили.

ДРУГИ КЛИНАЦ: У колико је сати то било?

ПРВИ КЛИНАЦ: Око десет увече.

ДРУГИ КЛИНАЦ: Шта су Оне рекле на то? Јесу ли се наљутиле? Да их није, можда, ухватио бес?

ПРВИ КЛИНАЦ: Ма не, нису ни трепнуле. Једноставно су одбиле да им дају. Окренуле су им леђа и више их нису погледале.

ДРУГИ КЛИНАЦ: И ништа није било?

ПРВИ КЛИНАЦ: Како није. У поноћ су почели да им цепају одећу, просто речено, да је кидају. Оне су вриштале и гледале да умакну.

ДРУГИ КЛИНАЦ: Јесу ли успеле?

ПРВИ КЛИНАЦ: Нису.

ДРУГИ КЛИНАЦ: Шта је после било?

ПРВИ КЛИНАЦ: Ништа нарочито. Сваку коју су дохватили прво су мало млатили – па карали. На крају су морале да им попуше. Било је страва. Такви су Они.

ДРУГИ КЛИНАЦ: Шта су им Они то тражили.

ПРВИ КЛИНАЦ: Не знам. Нисам чуо.

Завеса.

ЧЕКАЈУЋИ ЊУ

Лица:

Тата, педесет година, отац Оне,
Дечко, двадесет година, момак Оне,
Друг, двадесет година, Дечков друг.

Дневна соба. За округлим столом седе Тата, Дечко и Друг: гледају се искоса, ћуте и добују прстима по столу.

ДЕЧКО: Она је тренутно горе у купатилу?

ТАТА: Него.

ДЕЧКО: Хмм...

ТАТА: Ти си тај фамозни Дечко. *(Пуца из све снаге жваком коју развлачи у устима.)* Толико нам је причала о теби да смо помишљали да си стигао из свемира. *(Показује главом на друга.)* А и другар ти је изгледа с друге планете.

ДРУГ: Ха, ха...

ДЕЧКО: Хмм...

ДРУГ *(привлачи пепељару)*: Чудно, имам исту овакву кући.

ТАТА: Није чудно. Могу да се купе на сваком кораку.

ДРУГ *(припаљује цигарету.)*

ДЕЧКО: Ако ваша ћерка ускоро не сиђе, паук ће да ми однесе кола.

ДРУГ: Ха, ха...

ТАТА: Паук ће прво да ти однесе кола па ће онда Она да сиђе.

ДЕЧКО: Хмм...

ДРУГ: Ха, ха...

ТАТА: Познајем своју девојчицу.

ДЕЧКО: Извин'те, господине, је л' дозвољено пушење?

ТАТА: Молим?

ДЕЧКО: Могу ли да запалим пљугу?

ТАТА: Боже сачувај. А, то никако. У нашој кући пушење није дозвољено.

ДЕЧКО (*показује руком на Друга*): А Друг? Како он може да пуши?

ТАТА: Он ме није питао.

Завеса.

МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ

савремена комедија

Лица:

ОН, господин у најбољим годинама,

ОНА, госпођа у најбољим годинама.

Музеј савремене уметности. Она се „удубила” у једну савремену слику. Он лагано прилази слици с рукама на леђима. Стао је поред госпође у најбољим годинама и удубио се у слику. Она „окину к’о из топа”.

ОН (*уплашивши се*): Ох!

ОНА: Извините, понела ме слика.

ОН: Ух! Ух!

ОНА: Знате, кад год ми се олењи стомак, ја дођем у Музеј савремене уметности. И, замислите, после само пет минута гледања у неку слику, скулптуру или инсталацију мени прораде црева. Ето шта ти је савремена уметност: незаменљив лек и за душу и за тело.

ОН: Тако лепи а прдите.

ОНА: Требало би да будем ружна?

ОН: Не ради се само о лепоти.

ОНА: А о чему се још „ради”?

ОН: Ствар је и у томе да сте жена.

ОНА: А прдење је резервисано само за мушкарце?

ОН: Није, али...

ОНА: Али?

ОН: Нисам знао да жене прде.

ОНА: А ви добро познајете жене?

ОН: Сигуран сам да познајем.

ОНА: Е, па не познајете. Да их познајете, знали бисте да и жене прде. И те како. Можда и боље од мушкараца.

ОН: Е, то не може да буде.

ОНА: А што не би могло? Могла бих да вас победим као од шале.

ОН: Е, то бих баш волео да доживим. Ма хајдете, молим вас... А где бисмо могли да обавимо такмичење?

ОНА: Овде.

ОН: Овде?

ОНА: Што да не. Нико неће да нам смета: пусто је као и у сваком другом српском музеју. Амбијент је инспиративан. Да проверимо акустику? Може?

ОН: Може. Хоћете први?

ОНА: Ево. (*„Испушта” прдеж у трајању од две секунде.*)

ОН (*Прдеж од три секунде.*)

ОНА (*Прдеж од пет секунди.*)

ОН *(Прдеж од десет секунди.)*

ОНА *(Прдеж од двадесет секунди, „рафално“.)*

ОН: Опа, бато! *(Започиње рафални прдеж, али после пет секунди нагло се прекида.)*

ОНА: Шта би?

ОН *(Нагло се хвата обема рукама за тур и без поздрава заглави на врата.)*

ОНА *(разочарано, одмахнувши руком):* Ништа, још један обичан сероња. *(Слегнувши раменима.)* Изгледа да више нема правих мушкараца.

Завеса.

ПИЛУЛА

сексуална комедија

Лица:

Лепа Апотекарка,
Постарији Господин.

Апотека. Врата отвара Постарији Господин са итапом у руци, споро прилази шалтеру, душа му је у носу. Лепа Апотекарка га посматра, почиње да је хвата досада. Постарији Господин најзад стиже до шалтера, дрхтавом руком прихвата се за пулт. Лепа Апотекарка „намешта кез”.

ПОСТАРИЈИ ГОСПОДИН: Добар дан, лепа госпођице.

ЛЕПА АПОТЕКАРКА („весело”): Добар дан. Господин жели?

ПОСТАРИЈИ ГОСПОДИН: Господин би да пита.

ЛЕПА АПОТЕКАРКА: Питајте, господине.

ПОСТАРИЈИ ГОСПОДИН (*осврнувши се око себе, као у поверењу*): Је ли стигла „пилула”?

ЛЕПА АПОТЕКАРКА: Стигла је, господине. Јуче је стигла чаробна пилула.

ПОСТАРИЈИ ГОСПОДИН: Пошто је?

ЛЕПА АПОТЕКАРКА: Сто динара.

ПОСТАРИЈИ ГОСПОДИН („хвата” ва-
здух): Паковање или комад?

ЛЕПА АПОТЕКАРКА: Комад, господине.

*(Постарији Господин ослања штап о пулт.
Вади новчаник из џепа: дуго га разгледа. Није за-
довољан: врти главом и одмахује руком. Узима
штап, и с новчаником у другој руци без поздрава
креће ка вратима.)*

ПОСТАРИЈИ ГОСПОДИН *(разочарано)*:
Уф. *(Пауза.)* Уф. *(Пауза.)* Уф...

ЛЕПА АПОТЕКАРКА *(Ћути.)*

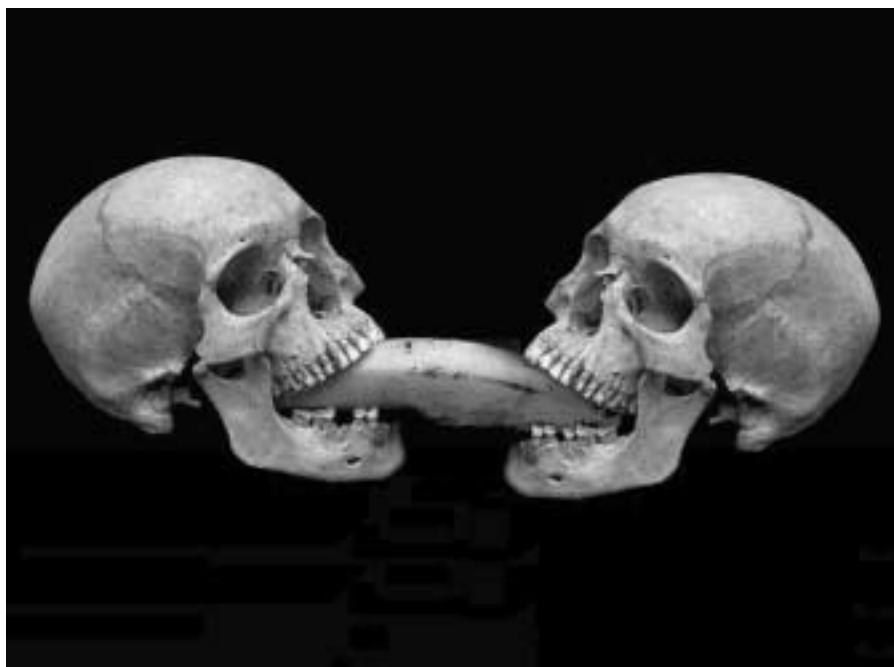
Завеса.

ДЕОБА

народна комедија

Лица: Банана, Срби у нестајању

Сцена: Србија.



ГРУПНИ ПОРТРЕТ

комедија старости

Лица:

Старац, осамдесет пет година,
Старица, осамдесет година,
Фотограф, педесет година,
Много старих особа.

Старачки дом. Старци стоје на степеништу распоређени и постројени у више редова. Старац и Старица стоје у првом реду, држе се за руке. Испред степеништа, иза сталка са фото-апаратом, стоји фотограф. Даје старцима упутства.

ФОТОГРАФ: Сад када смо се постројили, хајде да наместимо осмехе. Брзо. Брзо.

СТАРАЦ: Бууу, бууу, бууу....

ФОТОГРАФ: Где су осмеси? Хајде покажи-мо осмехе. Хајде. Хајде.

СТАРАЦ: Бууу, бууу, бууу! Хоћу маму!

СТАРИЦА: Ућути, ја сам ту.

СТАРАЦ: Није то исто. Бууу!

СТАРИЦА: Какве то везе има. Женско сам.

СТАРАЦ: Ти си ми љубавница. Бууу, бууу, бууу! Хоћу маму! Где ми је мама!?

СТАРИЦА: Добро, љубавница сам ти. Али могу да ти глумим маму.

СТАРАЦ: Не можеш. Бууу, бууу, бууу! Где ми је мама!?

СТАРИЦА: Могу. Имам довољно година да бих некоме могла да будем мама.

СТАРАЦ: Није то исто. Бууу, бууу, бууу! Хоћу маму!

ФОТОГРАФ: Тише, молим вас. Господине, насмејте се.

СТАРАЦ: Не могу. Бууу, бууу, бууу! Хоћу маму!

ФОТОГРАФ: Хајде, насмејте се. Једино ви имате тужну фацу. Желите да покварите фотографију?

СТАРАЦ (*нервозније*): Не желим! Бууу, бууу, бууу! Али не могу да се смејем. Буу, бууу, бууу! Хоћу маму!

ФОТОГРАФ: Зашто не можете да се смејете, господине?

СТАРАЦ: Укакио сам се! Бууу, бууу, бууу! Где ми је мама!?

Завеса.

ЧАРШАВ

обешењачки комад

Лица:

Господин ван Кутије,

Господин из Кутије.

Парк. Дрво, клупа, велика картонска кутија иза клупе. Из кутије излази Господин из Кутије, поцепан, прљав и изнурен: упрета велики прљави креветски чаршав. Везавши га једним крајем за најнижу грану, од другог краја покушава да направи омчу, али слабо му иде. Клупи прилази лепо одевени Господин ван Кутије: седа на клупу, неко време посматра неуспешно прављење омче. Када схвати да од тог посла нема ништа, нервозно се обраћа Господину из Кутије.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Шта ће вам чаршав? Конопац је за бешење. Знате ли ви чему служи чаршав?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: За бешење.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Ма какво бешење. Нема шансе да се помоћу њега обесите. *(Устаје, узима чаршав у руке.)* Знате ли ви шта је ово?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Знам. Чаршав.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: А чему служи чаршав?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: За бешеење.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Ау, имате ли ви кућу?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Немам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Немате кућу? Па где онда живите? Није ваљда у овој кутији?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Имам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Значи имате кућу. Имате ли у кући собу?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Немам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Онда спавате у кухињи?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Имам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Добро, имате собу. А имате ли у соби кревет?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Немам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Није ваљда да спавате на поду?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Имам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Значи имате кревет. Онда сигурно имате на кревету чаршав.

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Немам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: Ма морате да имате бар неки мали чаршав, не спавате ваљда на голом душеку?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: Имам.

ГОСПОДИН ВАН КУТИЈЕ: И чему онда служи чаршав?

ГОСПОДИН ИЗ КУТИЈЕ: За бешење.

Завеса.

ВЕЛИКИ ОДМОР

туристичка комедија

Лица: Путници из Вечности

Сцена: Рај Србија.



ПЕНЗИОНЕРСКА ПОСЛА

Лица:

Дечак, десет година,
Пензионер, шездесет година.

Парк. Дечак је поређао играчке на травњаку. Пензионер се лагано креће стазом, руке су му на леђима. Стаје испред дечака, прси се, шири ноге.

ПЕНЗИОНЕР: Чије су ти ово играчке?

ДЕЧАК: Моје.

ПЕНЗИОНЕР: Не требају ти више?

ДЕЧАК: Не требају.

ПЕНЗИОНЕР: И решио си да их продаш?

ДЕЧАК: Решио.

ПЕНЗИОНЕР: Мислиш да можеш нешто да зарадиш?

ДЕЧАК: Мислим.

ПЕНЗИОНЕР: Колико?

ДЕЧАК: Немам појма.

ПЕНЗИОНЕР: Видим имаш и луткице.

ДЕЧАК: Имам.

ПЕНЗИОНЕР: Одакле ти луткице? Ти си дечко, ниси се ваљда играо луткицама?

ДЕЧАК: Нисам.

ПЕНЗИОНЕР: Па, одакле ти онда луткице?

ДЕЧАК: Мазнуо сам их их од сестре.

ПЕНЗИОНЕР: Ви Роми сте чудна сорта.

ДЕЧАК: Немој да ме зовеш Ром.

ПЕНЗИОНЕР: Зашто?

ДЕЧАК: То ме вређа.

ПЕНЗИОНЕР: Је ли?

ДЕЧАК: Јесте. Звучи ми некако 'талијански.

Завеса.

НЕЗНАНАЦ

комад о једном чину

Лица:

Први,

Други.

Улица. Први подиже Другог и његове ствари са плочника, ставља му шешир на главу и враћа ташну. Први би да што пре оде, Други би да разговара.

ДРУГИ: Спасли сте ме, господине.

ПРВИ: Ништа то није.

ДРУГИ: Да није било вас, отели би ми ташну. Можда би ме и убили.

ПРВИ: Можда.

ДРУГИ: Много сте ме задужили, господине. Благодарим. Могу ли да знам како се зовете, господине?

ПРВИ: Исто као и мој отац.

ДРУГИ: Ах, баш необично. Сме ли да се зна, молићу, како се зове ваш отац?

ПРВИ: Исто као и ја.

ДРУГИ: А вас двојица се зовете како?

ПРВИ: Исто!

Завеса.

ДЕДАЛОВ ЛЕТ

МИТОЛОШКА КОМЕДИЈА

Лица:
Дедал,
Икар.

Место дешавања: Лавиринт

(Дедал и Икар стоје на столицама: машу рукама као крилима, али никако да полете.)

ИКАР *(тешко уздахнувши)*: Оче мој, хоћемо ли ускоро да полетимо?

ДЕДАЛ *(убрзавајући рад руку)*: Хајде брже, брже!

(Машу. Машу.)

ИКАР *(задихано)*: О, Дедале, колико ја видим, од овог курца нема ништа.

ДЕДАЛ *(виче кроз зубе)*: Ћути и маши!

(Машу. После извесног времена Дедал постаје: престаје са махањем и, видно изнервиран, скаче са столице.)

ДЕДАЛ *(одмахнувши руком)*: Е, баш ме заболе. *(Гласније.)* Одох ја пешке.

(Завеса.)

ИЗНЕНАДНИ СУСРЕТ ПО ДРУГИ ПУТ

комедија с друкчијим крајем

Лица:

Господин Мика,

Господин Пера.

Плочник пред улазом у кафану. Господин Мика излази из кафане. Налеће на Господина Перу, пријатеља из младости: није га видео годинама. Рукују се, али Господин Мика не може да се сети Господин Периног имена. Започиње разговор „тек онако”.

ГОСПОДИН МИКА: Хеј! Здрав си?

ГОСПОДИН ПЕРА: Да, здрав сам.

ГОСПОДИН МИКА: Ма не бих рекао, нешто си пожутео. Ха, ха, као да си гробару с лопате побегао.

ГОСПОДИН ПЕРА: Јеби га, шта ћеш. Зато се ти не мењаш. Ха, ха, још увек би коњу реп могао да ишчупаш.

ГОСПОДИН МИКА *(Хвата се за груди, пада на плочник.)*

Завеса.

НЕШТО ЛОШЕ

Лица:
Полицајац,
Мушкарац,
Пас.

Улица. Мушкарац води пса за собом. Полицајац их зауставља.

МУШКАРАЦ: Нисам учинио ништа лоше, господине.

ПОЛИЦАЈАЦ: Јесте ли или нисте?

МУШКАРАЦ: Нисам учинио ништа лоше, господине.

ПОЛИЦАЈАЦ: Јесте ли или нисте?

МУШКАРАЦ: Нисам учинио ништа лоше, господине.

ПОЛИЦАЈАЦ: Јесте ли или нисте?!

МУШКАРАЦ: Нисам.

ПОЛИЦАЈАЦ: Јесте!

МУШКАРАЦ: Нешто лоше?

ПОЛИЦАЈАЦ: Да! Вучете пса без корпе на њушци за собом.

МУШКАРАЦ: Требало би да га гурам?

Крај.

КРАТКА ЛЕКЦИЈА

кратка комедија

Лица:

Инспектор,

Ја.

Полицијска станица. Соба за испитивање. Полицајац седи заваљен на столици. Подигао је леву ногу на сто: тихо звижди и покушава да се клати. Ја седим преко пута њега, држим лист папира у рукама и обраћам се публици.

ЈА: Забрљао сам. Усрао сам ствар начисто: покупише ме поново са улице и убацише у „марицу” док кажеш бабарога. У полицијској станици више ме не фотографишу нити узимају отиске прстију: све имају. Инспектор ме је одмах увео у ову просторију, чија четири бела зида немају, као што видите, никаквог другог отвора осим једних црних врата. Наредио ми је да седнем за сто. Ни једном ме није ударио. Неко време је стајао замишљен а затим без речи изашао. Не знам зашто сам померио столицу ближе столу. *(Кратка пауза.)* Чекао сам. Чекао и огладнео: размишљао сам о свадбарском купусу, белом луку, проји и леденом пиву из стаклене флаше. Након вечности појавио се други, ставио овај папир пред мене *(Подигнем увис лист папира.)* и сме-

стио се овако како га сада видите. Прочитао сам овај кратак текст. Ово је, рекао бих, фотокопија странице неког полицијског приручника. Не знам зашто ми га је увалио. Можда је у питању демократска метода. Демократска полиција – демократске батине. (*Као у поверењу.*) Надам се да ће господин инспектор рећи шта жели од мене. (*Театрално.*) Мало пажње народе.

ИНСПЕКТОР (*пева и клати се*):

Чини ми се вековима
вук са овцом нешто има
Кад је види како пасе
вук напросто не зна за се
Овца кад му види очи
ни да бекне ни да скочи
Овца не сме да се брани
вук се њеним страхом хрании...

(*Кратка пауза. Показује на лист папира у мојим рукама.*) Прочитај то наглас.

ЈА: Прочитао сам га.

ИНСПЕКТОР: Ниси наглас. (*Претећим гласом.*) И ја бих нешто да научим.

ЈА (*читам*): Испитивање није лак посао. Пре свега, мора бити утврђено да ли је ухапшеник добро оријентисан, да ли је свестан, да ли су му пажња и схватање непоремећени. Питања морају

бити постављена доста спретно, зашта треба искуства и вежбе. Врло добрим се показало да се ухапшеник пусти да што више сам прича. Да бисмо добили што исцрпније податке, почињемо увек од најосновнијих питања, која настојимо да уплетемо на згодан начин у невезан разговор. Понекад понављамо иста питања, само у другом облику, како бисмо са сигурношћу утврдили извесне податке или евентуалну лаж. Иако води слободан разговор, испитивач се ипак мора при постављању питања држати извесног система и реда, мора знати како и зашто поставља извесна питања, с којим циљем и шта очекује отприлике од одговора. При испитивању треба увек узети у обзир ухапшениково расположење и, по могућности, искључити застрашеност. Наравно, ово важи само за ухапшенике који су изразили жељу за сарадњом.

ИНСПЕКТОР: А, шта кажеш?

ЈА (*публици*): Хоће ли вук да устане?

ИНСПЕКТОР: Устаће и појешће те ако ниси укапирао ову кратку лекцију.

Завеса се полако спушта.

Напомена:

– Песма: „Вук и овца”, Љубивоје Ршумовић.

ЦРНО И БЕЛО

комедија у једном чину

Лица:

Човек у Црном,

Човек у Белом.

Соба голих зидова, велики сто без столњака, две металне столице. Човек одевен у Црно (одело) седи на столу, руке држи у џеповима панталона. Човек одевен у Бело (кошуља) седи на столици, руке су му иза наслона. Разговарају озбиљно.

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Изгледа живиш два живота, а?

ЧОВЕК У БЕЛОМ (*ћути.*)

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Добро. Верујеш ли у судбину?

ЧОВЕК У БЕЛОМ: Не.

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Зашто?

ЧОВЕК У БЕЛОМ: Не волим да неко други контролише мој живот уместо мене.

(Човек у Црном устаје и стаје иза Човека у Белом. Руке су му још увек у џеповима.)

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Ти си, беше, сликар?

ЧОВЕК У БЕЛОМ: Нисам.

ЧОВЕК У ЦРНОМ: А шта си?

ЧОВЕК У БЕЛОМ: Писац.

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Где је један таленат, ту је онда обично и други. *(Пауза.)* Писац, умеш ли да црташ?

ЧОВЕК У БЕЛОМ *(несигурно)*: Онако.

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Умеш ли да нацрташ коња на зиду?

ЧОВЕК У БЕЛОМ *(гестом скромног одбијања)*: Личило би то на дечји цртеж.

ЧОВЕК У ЦРНОМ *(вади креду из џепа и баца је на сто)*: Нема везе. Нацртај.

ЧОВЕК У БЕЛОМ *(послушно устаје, узима креду, прилази зиду: почиње да црта.)*

(Човек у Црном окреће се према Човеку у Белом, пали цигарету и са занимањем почиње да прати његово цртачко умеће. После извесног времена поставља ново питање.)

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Јеси ли видео како Џон Вејн узјахује коња?

ЧОВЕК У БЕЛОМ: Мислите на скаче?

ЧОВЕК У ЦРНОМ: Да, то мислим.

ЧОВЕК У БЕЛОМ: Видео сам, то може да се види у свим његовим филмовима.

(Човек у Белом довршава цртеж коња, није задовољан својим делом које подсећа на рад пе-

ћинског уметника. Човек у Црном баца пикавац на под и гаси га ногом.)

ЧОВЕК У ЦРНОМ (задовољно): Добар си ти. Добар. Коњ је као прави. (*Широким покретом руке показује према коњу на зиду.*) 'Ајде, наскочи.

Завеса.

ЧУДНО БИЋЕ

Лица:
Даница,
Ја.

Парк. Даница трчи преко травњака према мени. Раширила је руке.

ДАНИЦА (*у трку, узбуђено*): Деда! Деда!
Видела сам чудно биће!

(Чучнух и прихватих је нежно у загрљај.)

ЈА (*мирно*): Зашто мислиш да је чудно?

ДАНИЦА (*смиреније*): Па, кретало се чудно.

ЈА (*као заинтересовано*): И, шта си ти урадила, душо?

(Даница наслања главу на моје раме.)

ДАНИЦА (*у поверењу*): Побегла сам.

Завеса.

СЛАДАК ЖИВОТ

модерна комедија

Учествују: Чудна бића

Сцена: Белосветска позорница.



ПРИЧА О ЛЕПИМ СТВАРИМА

Лица:

Ујка Сем,

Мушкарац у црном оделу.

СЦЕНА: Јака светлост по позорници пуној крша и свакојаког ђубрета. У средини позорнице, у дну, неколико степеника који воде до царског престола. С десне стране престола стоји застава САД. Изнад престола виси табла на којој је исписана реклама „МИ ИМАМО ДОВОЉНО ЕНЕРГИЈЕ ДА ИЗГРАДИМО СВЕТ”.

Слева улази Ујка Сем. Прилично живим корацима прелази преко позорнице и излази здесна. Излазећи, умало се не судари с Мушкарцем у црном оделу, с црним цилиндром и белим рукавицама, који се појављује звиждећи. Стигавши на средину позорнице, Мушкарац у црном оделу се заустави: преста да звижди и обрати се публици.

МУШКАРАЦ У ЦРНОМ ОДЕЛУ: Ово ће бити прича о нама. Избачене су све глупости које смо до сада чинили. Ово ће бити прича (*Показује палцем преко рамена.*) само о лепим ствари-
ма.

(Мушарац излази звиждећи. Споро слабљење светлости: удисаји и издисаји, по неки крик у даљини. Мрак и тишина у трајању од једног минута.)

Завеса.

РЕЗЕРВАТ СРБИЈА

кратка комедија без пуцања

Лица:

Америка,

Енглеска,

Немачка,

Француска,

Русија,

Србија,

Конобар.

СЦЕНА: Ресторан УН. За великим столом седе Америка, Енглеска, Немачка, Француска, Русија и Србија: разгледају јеловнике. Конобар им прилази на прстима.

КОНОБАР (*преплашено*): Да ли су се велике силе одлучиле?

АМЕРИКА (*пружа јеловник*): Ја ћу велики хамбургер с луком и „кока-колу”.

ЕНГЛЕСКА: И ја.

НЕМАЧКА: Мени исто.

ФРАНЦУСКА: И мени.

РУСИЈА: И мени.

СРБИЈА (*нарогушено*): Ја ћу пасуљ. Чорбаст пасуљ.

(Енглеска и Немачка се кикоћу.)

ФРАНЦУСКА (*презриво*): Који кретен. Откуд овде пасуљ.

КОНОБАР (*прикупља јеловнике, у пола гласа*): Имамо пасуљ. Овде има свега.

РУСИЈА (*погледавши у Америку*): Опет зеза. Ударићу је по темену.

АМЕРИКА (*смирено*): Немој. Само је нате-рај да поједе сав пасуљ. Ништа да не остане.

РУСИЈА (*покуњено*): Шта ако не послуша?

АМЕРИКА (*равнодушно, тек да продужи разговор*): Претворићу је у резерват.

Завеса.

АМЕРИЧКИ ГРАФИТ

комедија о доброти

Учествују: Америчке Шапе

Место дешавања: Свет.



БИЛИ ПИТОН ОДЛАЗИ У РАТ

баш озбиљна комедија

Лица:

Бил Клинтон,
Госпођица Моника,
Госпођа Кари.

Место дешавања: Овални кабинет

Председник седи за радним столом. У дивној морнарскоплавој Гаповој хаљини госпођица Моника Левински стоји пред председником. Госпођа Кари сваки час улази и излази из кабинета. Кад стави папире на председников сто, погледа значајно у госпођицу Моника и пре него што изађе увек каже: „Одмах се враћам”. Госпођица Моника постаје упадљиво нервозна: никако да остану сами. Тренутно су „сами”, али само тренутно.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА (*успаљено*): Лепи, сећаш ли се како смо стајали овде поред купатила и љубили се.

БИЛ КЛИНТОН (*нервозно*): Не сећам се.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА: Љубили смо се и ти си ми откопчао хаљину и мазио ми груди пре-

ко грудњака, онда си их извадио из грудњака, љубио их и додиривао рукама.

(Госпођа Кари улази, ставља папире на сто, погледа значајно у госпођицу Монику и полази.)

ГОСПОЂА КАРИ: Одмах се враћам.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА *(испративши погледом гђу Кари)*: Онда сам почела да ти додирујем пенис и мошнице кроз панталоне. Ти си сам откопчао кошуљу и ја сам ти љубила груди. Онда сам пожелела да изведем орални секс. То сам и урадила. А онда смо чули нешто, или некога у остави. Зато смо се преместили у купатило.

БИЛ КЛИНТОН: Не сећам се.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА: Наставила сам да изводим орални секс а онда си ме наједном одгурнуо, пре него што си ејакулирао. Онда сам ја умала и рекла: „Толико ми је стало до тебе, не разумем зашто ми не дозволиш, то ми је важно, мислим није потпуно, није у реду.”

БИЛ КЛИНТОН: Не сећам се.

(Госпођа Кари улази, ставља папире на сто, погледа значајно у госпођицу Монику и полази.)

ГОСПОЂА КАРИ: Одмах се враћам.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА *(испративши погледом гђу Кари)*: Онда си ме загрлио и рекао: „Не желим да постанем зависан од тебе, не желим да постанеш зависна од мене.”

БИЛ КЛИНТОН: Не сећам се.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА: Погледали смо се на тренутак. Онда си ми рекао: „Не желим да те разочарам.”

БИЛ КЛИНТОН: Не сећам се.

ГОСПОЋИЦА МОНИКА: Први пут сам извела орални секс до краја.

БИЛ КЛИНТОН: Не сећам се.

(Госпођа Кари улази, ставља папире на сто, погледа значајно у госпођицу Монику и обрати се председнику.)

ГОСПОЋА КАРИ: Господине председниче, малопре сам прочитала у статистичком билтену Беле куће да сваки мушкарац на планети Земљи у току свог периода сексуалне активности има секс у просеку са десет жена. Просек би био много бољи да га не кваре Американци. *(Пауза.)* Американци имају однос само са по две жене. *(Пауза.)* Одмах се враћам.

(Госпођа Кари излази. Госпођица Моника видно изнервирана полази за њом. Председник остаје сам: наједном постаје видно забринут. Приноси шаке лицу: загледан у прсте почиње тешко да размишља.)

БИЛ КЛИНТОН: Ови наши статистичари немају појма. *(Пауза.)* Ево, *(Десним палцем „одваја” леви палац.)* под један, карао сам моју жену Хилари. Затим сам био *(Десним палцем „одваја” леви кажипрст.)* са Моником Левин-

ски. Онда сам... *(Десним палцем „одваја” средњи прст.)* Онда сам... онда сам... *(Десним палцем поново „одваја” средњи прст.)* онда сам... *(Десним палцем поново покушава да „одвоји” средњи прст.)* Онда сам... *(Узбуђено.)* Уууу... Ала се неко најebaо на мој рачун! *(Светло се лагано гаси.)* Уууу... Ала се неко најebaо на мој рачун! *(Из велике даљине.)* Уууу... Ала се неко најebaо на мој рачун!

Завеса.

Напомена за неупућене:

Одмах по изласку из Овалног кабинета најмоћнији човек света се празни. Објављује рат најслабијим и најсиромашнијим државама на планети: Авганистану и Судану. Руши им куће, школе, болнице, фабрике. И уништава „живу силу” помоћу седамдесет крстарећих ракета типа „томахавк”. 24. марта 1999. извршио је мучки напад авионима и ракетама на Србију. Без одобрења УН и без објаве рата.

ЦРВЕНИ БАЛОН У ОБЛИКУ ЗЕЦА

Лица:

Бил Клинтон,
Хилари Клинтон.

СЦЕНА: Велика грађанска дневна соба: ормари, велики сто, тросед, столице, фотеља, велики секретер, велика полица за књиге, уметничке слике, зидни сат, велико зидно огледало, телевизор ... ТВ је прегласан: на програму је енглеска серија „Ало, ало” – екраном се шепури италијански официр са „перушом” на глави. Бил седи на поду – покушава да надува црвени балон у облику зеца: муче га уши.

ХИЛАРИ (док се италијански официр шепури ТВ екраном): Баш је слатак овај латински љубавник. Да сам слободна, можда бих се заљубила у њега.

БИЛ (одвојивши уста од балона): Јесте слатак. Само је велика штета.

ХИЛАРИ: Каква штета?

БИЛ: Штета што је педер.

ХИЛАРИ (Билу, увређено): Како знаш?

БИЛ: Знам. Причао ми је један човек.

ХИЛАРИ: Ти баш све мораш да поквариш.

БИЛ: Знам.

(Зеџ наједном полете увис: поче да се издувава правећи „осмице” по соби. Бил брзо устаде – ухвати га и крену према вратима.)

БИЛ *(балону-зеџу)*: Надућу ја тебе, мали говнару. Видећеш ти ко сам ја.

ХИЛАРИ *(док Бил напушта собу, почиње да рецитије песмицу: речи изговара као да хвата ваздух)*:

Зима иде,
иде зима,
мали зека
шуму има.
Зима иде,
иде зима,
мали зека
мајку има.
Зима иде,
иде зима,
мали зека
бунду има.
Само једно
зека нема:
секу да јој
кревет спрема.

(Бил улази театарлно. Стаје пред зидно огледало, оденут је у униформу италијанског пу-

ковника са „перушком” на глави: око врата му је окачен доглед. Почиње да се посматра и шепури. Хилари наизменично прати погледом Била и италијанског официра на ТВ екрану.)

БИЛ (док се шепури пред огледалом): Зечићу, ја сам латински љубавник. А, шта кажеш? Ха!

ХИЛАРИ: Ти не изгледаш као педер? А?

БИЛ: Зечићу, ја сам даса. Ја сам латински љубавник. (Пауза.) Питај Монику Левински. (Пауза.) А, шта кажеш? Ха!

ХИЛАРИ: Ништа. Остала сам без речи. Ха!

(Бил ћути. Напушта огледало: прилази лагано прозору, као да се прикрада. Зауставља се испред сточића поред прозора. Узима доглед и почиње кроз завесу пажљиво да мотри. Повремено баца поглед на зидни сат.)

ХИЛАРИ: Пази шта радиш. Немој поново да ми се неко жали због твојих керефека.

БИЛ (док помера руком завесу): Зечићу, ја сам латински љубавник. (Театрално.) Ја сам и резервни пуковник америчке војске!

(Хилари устаје: лагано прилази Билу иза леђа: неко време прати његове кретње а онда одлази до фотеље и почиње да прати ТВ програм. Бил наставља пажљиво да мотри кроз прозор. С времена на време баца поглед на зидни сат. Хилари га повремено погледа из фотеље.)

ХИЛАРИ (*шеретски*): Пуковниче, јави ако видиш некога да носи надувени црвени балон у облику зеца.

(Бил ћути. Десном руком помера завесу, левом подиже доглед. Наједном почиње да се увија „као да му се пишки”. Хилари примећује његову „невољу”.)

ХИЛАРИ: Пуковниче, треба ли ти замена на положају?

(Бил ово питање дочекује са олакшањем. Скида доглед, прилази Хилари увијајући се, ставља јој доглед на крило.)

БИЛ (*ужурбано*): Зечићу, припази док се не вратим.

ХИЛАРИ (*док Бил истрчава*): Таман да мало протегнем ноге и можда сазнам да је неко коначно надуо црвени балон у облику зеца.

(Хилари устаје: заузима Билев „осматрачки положај” „наоружана” догледом. После извесног времена утрчава Бил и преузима доглед.)

ХИЛАРИ (*одлазећи према фотељи, заједљиво*): Ах, та простата. Ршум може да направи. А, пуковниче? Ха!

(Бил је „не чује”. Споља се чује звиждукање неке веселе мелодије. Бил је напрегнут као струна. После неког времена мало се савија у телу: као да се спрема на скок. У том положају остаје тридесетак секунди: чини се да не дише. На-

гло помера завесу: у рукама му је праћка. Нишани.)

ХИЛАРИ (*оштрим гласом*): Шта то радиш, пуковниче?!

БИЛ (*шапатам*): Тишина, уплашићеш ми Србина.

ХИЛАРИ: Је л' носи надувен црвени балон у облику зеца.

БИЛ: Носи, ђубре удворичко.

ХИЛАРИ: Пустите га.

БИЛ: Не могу! Изгледа да му није било доста бомбардовања.

ХИЛАРИ (*оштро*): То не би било лепо.

БИЛ: Али ја...

ХИЛАРИ (*љутито*): То не би било нормално.

БИЛ (*љутито*): Али ја... бих то волео. ЈА БИХ ТО ВОЛЕО!

(Хилари устаје: стаје поред Била и почиње да осматра. Мало се нагиње и лагано спушта руку у џеп кућне хаљине. Вади лагано праћку и почиње да нишани. После извесног времена Хилари и Бил истовремено отпуштају праћке.)

БИЛ: Бенг!

ХИЛАРИ: Банг!

(Звиждукање наједном престаје. Споља допире нешто као јаук и псовка. Бил и Хилари „бацају шапе” једно другом, „оверавају”).

Завеса.

Напомене:

- Комедија је настала адаптацијом ауторове кратке приче „Прича о пуковнику”.
- Бил Клинтон: амерички национални јунак који је 1999. године за само 78 дана бесомучног бомбардовања Србију претворио у амерички резерват.

ЧЕТВРТО ДУГМЕ

кратка зафрканција на туђ рачун

Лица:

ТОНИ БЛЕР, британски премијер,

ГЋА БЛЕР, супруга британског премијера,

СРБИН, демократски ђубретар британске владе.

Лондон, Даунинг стрит. Испред броја 10 ђубретари празне контејнер. Гђа Блер стоји поред камиона и запиткује Србина, демократског ђубрета британске владе задуженог за пражњење контејнера. Тони Блер нежно додирује њену косу. Гђа Блер показује кажипрстом према командној табли са четири дугмета на боку камиона, кикоће се.

ГЋА БЛЕР: Чему служи ово прво дугме?

СРБИН (*сав важан*): Да се контејнер подигне увис.

ГЋА БЛЕР: А ово друго?

СРБИН: Да се контејнер накрене и протресе.

ГЋА БЛЕР: Да би ђубре испало у камион?

СРБИН : Да, госпођо.

ГЋА БЛЕР (*показујући на треће дугме*):
Шта бива када притиснете треће дугме?

СРБИН: Контејнер се спушта на земљу.

ГЋА БЛЕР (*уперивши кажипрст на четврто дугме*): А ово четврто. Чему оно служи?

СРБИН (*осврнувши се око себе, као да се извињава*): То само ја смем да знам. То је службена тајна.

ГЋА БЛЕР: Шта ако неко стоји поред вас и гледа шта се дешава када притиснете четврто дугме? Је л' онда нећете да га притискате?

СРБИН (*снужден, чешка се по глави*): Не знам. О томе никада нисам размишљао.

ГЋА БЛЕР: Ништа, ништа. Размислићете други пут.

ТОНИ БЛЕР (*гђи Блер – обгрливши је око струка*): Знам због чега ће Срби да нестану.

ГЋА БЛЕР: Због чега?

ТОНИ БЛЕР: Срби никада не размишљају.

ГЋА БЛЕР: Драги, ти си у праву.

ТОНИ БЛЕР: Знам, драга. (*Пљесну гђу Блер по гузовима.*) Ја сам увек у праву.

(*Гђа Блер се окреће према публици.*)

ГЋА БЛЕР: Да, увек је у праву. (*Пауза.*) Кад бисмо се зезали.

Завеса.

ДАВИТЕЉ

лака комедија

Лица:

УЈКА СЕМ, набилдовани самозвани светски шериф,

ЕНГЛЕСКА, НЕМАЧКА, лаке девојке

СРБИЈА, фуцнута девојка,

РУСИЈА, ИРАК, КУБА...

Костими: „лаки”

Музика: „лака”

Вашиington, подруми Беле куће. Велика одаја: наоколо ланци, инквизиторске справе за мучење... На средини одаје стоји велика када. Око каде леже мокри оковани лешеве: Вијетнам, Панама, Сомалија... Ујка Сем, го до појаса, уз ревносну помоћ Енглеске покушава Русији да потопи главу у воду. Русија је жилава, „баи се добро држи”. Ирак, Куба... стоје у реду повезани ланцима: некуд би кренули. Немачка с корбачем у руци, у црним чизмама и црним чарапама „поправља” ред. Улази Србија, не допада јој се оно што види. Запањена је.

ЕНГЛЕСКА (Русији, хистерично): Мирна!

РУСИЈА (отимајући се, кроз плач): Пусти ме, Ујко, молим те. Све сам чинила само да те за-

довољим. Све што си пожелео на тацни сам ти принела. Све препреке сам ти уклонила.

УЈКА СЕМ (*не прекидајући са дављењем Русије, сталожено*): Ако си. То ти је био посао.

ЕНГЛЕСКА (*Русији*): Мирна!

РУСИЈА: Ујко, шта то причаш?!

УЈКА СЕМ: Кад с тобом свршим, са осталима ћу лако.

РУСИЈА (*вришти*): И Берлински зид за тебе сам порушила!

УЈКА СЕМ (*сталожено*): Ако си. То ти је била дужност.

СРБИЈА (*запањено*): Шта то радиш, црни Ујко?

УЈКА СЕМ: Уништавам оне који не знају да живе.

СРБИЈА: Шта то причаш, црни Ујко?

УЈКА СЕМ: Својим незнањем успоравају развој демократије у свету. Нећу да ми упропасте планету. (*Пауза.*) Све ћу да их подавим.

СРБИЈА: Црни ујко, где ће ти душа?

УЈКА СЕМ: Неће никуда: ха, немам душу. Немам душу, али имам мисију. (*Пауза.*) Можда би требало и са тобом исто да урадим (*Пауза.*) Стани у ред!

СРБИЈА (*прекорно*): То ми је хвала.

УЈКА СЕМ, ЕНГЛЕСКА (*Русији*): Мирна!

СРБИЈА (*увијајући се у телу, мазно*): То ми је хвала што сам ти се дала.

УЈКА СЕМ, ЕНГЛЕСКА (*Русији*): Мирна!

СРБИЈА (*нервозно*): То ми је хвала што сам ти дала...

УЈКА СЕМ, ЕНГЛЕСКА (*Русији*): Мирна!

РЕЗЕРВАТ СРБИЈА (*гневно*): То ми је хвала што сам ти кривак пушила!

УЈКА СЕМ (*напрегнуто*): Шта си ми то... Шта си ми пушила?

СРБИЈА (*хистерично, вриштећи*): Ђоку, Ујко! Ђоку!

УЈКА СЕМ (*басом, иронично*): Јеси, курво, јеси! Али увек сам прво морао да ти тражим!

НЕМАЧКА (*замахнувши корбачем*): Да је звекнем, Ујко?

УЈКА СЕМ (*басом*): Не мораш, окуј је!

Завеса.

ЗЛО И НАОПАКО

ведра комедија

Изводе: Зло, Наопако

Сцена: Сваки простор.



Übel und Verkehrt

ЈАКА СТВАР

јака комедија

Лица:

Србија,

Енглеска,

Џорџ Буш Млађи, председник САД,

Герхард Шредер, немачки канцелар.

28. јун 2000. Салон куплераја УН. На канабету седе Србија и Енглеска, препиру се. Џорџ Буш Млађи ујахује на Герхарду Шредеру, уздигао је нос, могло би да се помисли како држи бога за јаја. Намигнуо је фуфама, мамузнуо гузатог Герхарда и изјахао на друга врата.

ЕНГЛЕСКА: Признај!

СРБИЈА: Шта да признам?

ЕНГЛЕСКА: Признај!

СРБИЈА: Шта?

ЕНГЛЕСКА: Да си ми преотела јебача.

СРБИЈА: Може ли да се зна ко је тај?

ЕНГЛЕСКА: Управо је прошао поред тебе.

СРБИЈА: А, матори Герхард Шредер.

ЕНГЛЕСКА: Није он, него онај на њему.

СРБИЈА: Џорџ Буш Млађи?

ЕНГЛЕСКА: Да, да. То је мој човек.

СРБИЈА: Стварно? Појма немам.

ЕНГЛЕСКА: Знаш ти добро, али се правиш блесава. Признај, курво, да си с њим провела прошлу ноћ у соби мотела!

СРБИЈА: Да, провела сам.

ЕНГЛЕСКА: Боже, хлеб ми из уста узимаш!

СРБИЈА: Али морала сам...

ЕНГЛЕСКА: Морала си?

СРБИЈА: Ето, морала сам.

ЕНГЛЕСКА: Јеее л'?

СРБИЈА: Па, рекао је портиру да сам му жена.

ЕНГЛЕСКА: Јака ствар.

СРБИЈА: Јака.

Завеса.

РАДИО-ИГРА

медијска комедија

Лице: Новинар

Сцена: Радио-станица.



БУМ ЛАДЕН

демократска комедија

Лице: Бум Ладен

Њујорк, 11. септембар 2001. Ходник стамбене зграде. Из неког стана допиру пуцњи. После сваког пуцња зачује се женски или мушки крик. После дуже тишине отварају се врата једног стана: излази Бум Ладен са пиштољем у руци. Једва се држи на ногама: поцепан је, рашчупане браде и косе, изубијан и окрвављен.

БУМ ЛАДЕН (с великим олакшањем): По-био сам говна. Ух! Тешко је било живети у истом стану с особама које те дан и ноћ ударају куда стигну и при том ти наређују да без предаха извикујеш реч „демократија”.

Завеса.

ТЕРОРИСТИЧКИ АКТ

спортска комедија

Лице: Бум Ладен

Место дешавања: Њујорк, 11. септембар
2001.



НИШТА

кратка зајебанција

Лица:

Председник владе,

Новинари.

Конференција за штампу. Испод натписа „Влада Резервата Србија” седи председник владе: радознало посматра окупљене новинаре. Чује се тиха кантри мелодија. Један од присутних новинара подиже руку.

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ: Изволите.

НОВИНАР (*устаје*): Друже, опростите, господине председниче, какве нам вести доносите са далеког пута?

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ: Никакве.

НОВИНАР (*као да га нешто боли*): Како никакве, друже, опростите, господине председниче?

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ (*оштро*): Тако, никакве.

НОВИНАР: Хвала, друже, опростите, господине председниче. (*Седа.*)

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ: Има ли још неко нешто да пита?

(Једна од присутних новинарки подиже руку.)

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ: Изволите. Надам се да ћу са вама имати више среће.

НОВИНАРКА *(устаје)*: Друзе, опростите, господине председниче, јесте ли нам донели нешто са далеког пута?

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ *(строго)*: На шта мислите?

НОВИНАРКА: Мислим да ли су вам убацили нешто у шешир. Мислим на стару одећу, ћебад, виски, винчестерке...

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ: Нисам донео ништа.

НОВИНАРКА: Како, ништа?

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ *(криви лице)*: Тако, лепо.

НОВИНАРКА: Друзе, опростите, господине председниче, хоћете да кажете како сте летели само да бисте нам донели једно обично ништа?

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ *(одсечно)*: Да, али то није обично ништа.

НОВИНАРКА: Друзе, опростите, господине председниче, хоћете да кажете да то ништа вреди нешто? *(Слеже раменима.)* Не разумем.

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ (*победнички*): Нема ту шта да се разуме, све је просто као пасуљ. (*Кратка пауза. Свима.*) Ето, једно америчко ништа вреди више него сто европских ништа.

Завеса.

СЛИКА И ПРИЛИКА

просјачка комедија

Лице: Србија

Место дешавања: Пред вратима Европе.



КУМОВИ

документарна ТВ комедија

Лица:

КУМ БР. 2, потпредседник Владе Резервата
Србија,

КУМ БР. 3, председник Мафије Резервата
Србија.

Београд, 18. октобар 2001.

Кум Бр. 2 седи разголићен на поду: маже нокте на ногама. Кум Бр. 3 на другом крају града ужива у кади. Кум Бр. 2 левом руком узима телефон са сточића, десном бира број. У купатилу звони телефон, Кум Бр. 3 пружа руку према колицима с тићем поред каде. Тачно у 14:24:02 веза је успостављена.

КУМ БР. 2: Ћао, лепи.

КУМ БР. 3: Шта радиш, љубави?

КУМ БР. 2: Ево, мажем ноктиће на ногама.

КУМ БР. 3: Ја се опуштам у кади.

КУМ БР. 2: Добро, добро. Само да ти чујем глас.

КУМ БР. 3: Хоћеш ли да свратиш?

КУМ БР. 2: Наравно, али тек око поноћи.
Кум Бр. 1* ме изводи на вечеру.

КУМ БР. 3: Љубави...

КУМ БР. 2: Кажи, лепи.

КУМ БР. 3: Предузимачи ме нервирају. Мо-
раћу да заратим с њима.

КУМ БР. 2: Ако те Предузимачи нервирају,
зови Кума Бр. 4* да их он бије. Немој ти да ма-
жеш руке.

КУМ БР. 3: Али затвориће ме Они због тога.

КУМ БР. 2: Онда зови Кума Бр. 4 да их он
службено бије!

Крај

Напомене:

* Кум Бр. 1 – председник Владе Резервата Срби-
ја.

* Кум Бр. 4 – шеф обезбеђења Владе Резервата
Србија.

ПРОФЕСИОНАЛАЦ

страшна комедија

Лица:

Кум,

Гера.

Београд, 29. октобар 2002. Негде око поноћи. Слабо осветљена улица. Два пријатеља се срећу у пролазу. Срдачно се рукују.

КУМ: А, Геро, Геро! Нешто си ми се погрбио.

ГЕРА: Ринтао сам, брате. Убио сам се од посла. Дежурао сам у Управи криминалистичке полиције.

КУМ: Ма немој! Синоћ су ми привели кума тамо. Није ми јасно зашто. Знаш га: добар је човек.

ГЕРА: Знам. Видео сам га.

КУМ: Ма немој! Да ли је нешто поручио?

ГЕРА: Није. Могло би да се каже да нисмо ни разговарали.

КУМ: Шта ти значи то „могло би да се каже да нисмо ни разговарали”?

ГЕРА: Нешто је смандрљао, али нисам га баш најбоље разумео.

КУМ: Од тебе, бре, никада ништа нормално не може да се сазна. Увек нешто затежеш.

ГЕРА: Шта би ти хтео?

КУМ: Хтео бих да ми кажеш шта је тачно рекао.

ГЕРА: Досадан си као чир на лакту. Није рекао ништа нарочито. Ето, ушао сам у канцеларију и рекао му: „Здраво, Мито бекријо!” Онда је он прднуо и промумлао: „Здрррравооо, Герррооо!”

КУМ: Мој кум прднуо на јавном месту!?

ГЕРА: Него шта. Прднуо је још неколико пута и при том се вућао и млатио рукама око себе.

КУМ: Ма шта кажеш!? Мој кум!?

ГЕРА: Да, кад си запео да сазнаш. А онда се бацио на под и викнуо: „Ако видиш моју жену, реци јој... реци јој да су... да су ме...”

КУМ: Боже, свашта!

ГЕРА: Вала баш. Онда му је кренула пена на уста. Кад већ хоћеш да знаш, почео је и да колута очима. Као да је скренуо памећу.

КУМ: И ти то причаш мртав хладан?

ГЕРА: Па како да причам?

КУМ: То је сто посто епилепсија. Гледао сам то на филму... мислим на пену... и на вућање. Покажи ми, молим те, како је то радио.

ГЕРА (*вућа се и млати рукама око себе*):
Ево, овако.

КУМ: Јеси ли му помогао? Подигао си га?
Шта ми је, сумњам у тебе. Сигурно си звао лекара.

ГЕРА: Нисам. Да зовем лекара због кесе?

КУМ: Какве кесе!?

ГЕРА: Имао је обичну најлон кесу на глави.
Кесу за признање, кад си баш запео да знаш.

КУМ: Па јеси ли је скинуо, мајмуне!?

ГЕРА: Било је касно!

Завеса.

Напомена:

– Исте вечери у Управи криминалистичке полиције преминуо је и сликар Драган Малешевић Тапи.

ДЕМОКРАТСКА ОБРАДА

поучна комедија

Одиграли:

Миле,

Дуђа.

Место дешавања: Београд, 27. март 2003.
Операција „Сабља”.



ЧОВЕЧЈА РИБИЦА

затворска комедија

Лице: Свилен Конац

Сцена: Београд, ЦЗ, април 2003. Операција
„Сабља”.



САВЕТНИК

кратка комедија за наук

Лица:
Просјак,
Саветник.

Велики улаз у зграду. Испод табле са натписом „Влада Резервата Србија” затичемо просјака: седи на тротоару ослоњен леђима на зид. Улазу се приближава Владин Саветник.

ПРОСЈАК (*одређе се ка Саветнику*): Господине, удели неки динар.

САВЕТНИК (*одмахнувши руком*): А, то нећу.

ПРОСЈАК: Хвала, господине. Срећа нек’ те прати.

САВЕТНИК: Срам те било!

ПРОСЈАК: Због чега, господине?

САВЕТНИК: Млад си. Прав си. Здрав си.

ПРОСЈАК (*раширених руку*): Ништа не разумем.

САВЕТНИК: Просиш! А види колики си: коњу реп би могао да ишчупаш.

ПРОСЈАК (*раширених руку*): Шта да радим кад сам без посла?

САВЕТНИК (*показујући кажипрстом у да-
љину*): Иди, кради!

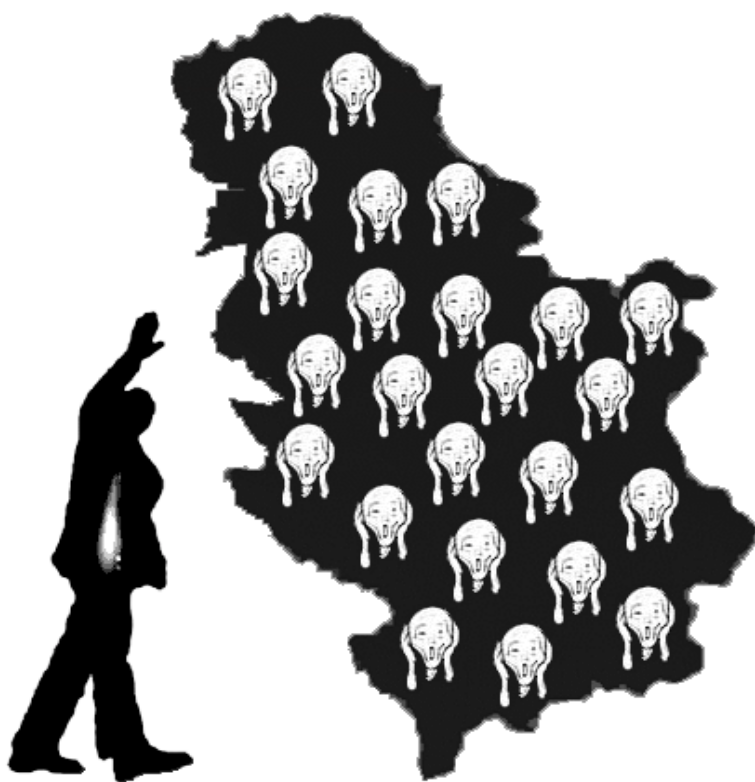
Затамњење.

ПОЗДРАВ

вриштећа комедија

Лица:
Смирени Чика,
Клониране Вришталице.

Место дешавања: Србија и око Србије.



КАКО ЈЕСТЕ

изборна комедија

Лица:

Гласач, овца која би да то не буде,
Комисија, европски контролори,
Контролор, амерички контролор.

Дан за гласање. Велика просторија, на средини повећи сто прекривен изборним плакатима. На столу ваза с цвећем и велика гласачка кутија. За столом, иза кутије, седи трочлана Комисија. Испред стола, поред кутије, стоји Контролор. Улази Гласач: први члан Комисије га легитимише, други прска кажипрст спрејом, трећи му пружа запечаћен коверат.

ГЛАСАЧ: Господо, шта да радим са овим ковертом?

КОМИСИЈА: Има да га убаците у кутију.

ГЛАСАЧ: Да убацам запечаћен коверат?

КОМИСИЈА: Тако је, господине. Тако гласате ЗА или ПРОТИВ кандидата за председника.

ГЛАСАЧ: Господо, ја бих прво да заокружим ЗА или ПРОТИВ.

КОМИСИЈА: Нема потребе да се мучите, господине. Већ је заокружено. Само убаците у кутију.

(Гласач се премишља, затим брзо отвара коверат и вади цедуљу. Контролор му прискаче: запањен је.)

КОНТРОЛОР: Господине, шта вам је? Шта сте то урадили?!

ГЛАСАЧ: Отворио сам коверат. Сада бих само да видим да ли сам заокружио ЗА или ПРОТИВ.

КОНТРОЛОР: Господине, јесте ли при себи?

ГЛАСАЧ: Јесам, господине!

КОНТРОЛОР: Да јесте, схватили бисте да је гласање ТАЈНО!

ГЛАСАЧ: Је л'?

КОНТРОЛОР: Да. Зато сам ја овде да то омогућим!

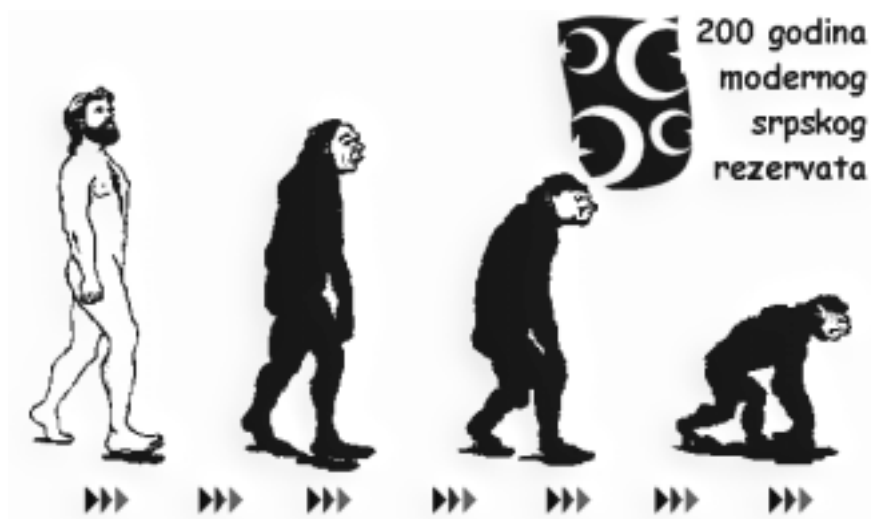
Завеса.

ЕВОЛУЦИЈА

комедија развоја

Лице: Србин

Место дешавања: Резерват Србија.



КАРАЋОРЋЕ ОСВАЈАЧ

кратка комедија за тезгу

Лица:

Министар просвете,
Турско Царство,
Непознати,
Карађорђе.

СЦЕНА: Канцеларија министра просвете, део модернистичког ентеријера. Врата лево и десно. На сцени су министар просвете, Турско Царство и Непознати, стоје између календара и велике карте Србије.

НАРАТОР: Кроз глуму се могу учити: историјски догађаји, битке, ратови, легенде, животи значајних војсковођа, писаца, сликара, композитора... Како се данас навршава двеста година од настанка модерне српске државе, овде ће вам дати како треба учити Карађорђева освајања.

МИНИСТАР ПРОСВЕТЕ: Године 1804. (*Цепна лист календара.*) долази до немира у турском царству, (*Непознати покушава да Турско Царство избаци из равнотеже.*) а Карађорђе то искоришћава. Проглашава се вождом, што у преводу значи: вођа, дуче, фирер, организује оружану побуну и креће у освајање турских територија.

(Министар излази. Непознати наставља да клати Турско Царство. Карађорђе улази задихан и прилази карти.)

КАРАЋОРЂЕ: Док се они свађају, освојићу крајеве око *(Скида их са карте и ставља у уста.)* Дрине, Саве, Западне Мораве, Велике Мораве, Тополу, Крагујевац, Шабац, Карановац, Ниш, Београд... *(Гута халапљиво, као да се дави.)*

Завеса.

МУНИЦИЈА

борбена комедија

Лица:

Председник,

Министар одбране,

Начелник Генералштаба.

7. јули 2004. Око 10 сати. Кабинет председника Соланије. Председник седи заваљен у фотељи: ноге је пребацио преко наслона за руке. Игра се даљинским управљачем: наизменично појачава и смањује тон телевизору. Док он тако седи, прекрштених руку и погледа упртог у ТВ, министар одбране и начелник Генералштаба стоје пред њим мирно, скоро не дишући.*

ПРЕДСЕДНИК *(не престајући да се поиграва даљинским, феминизираним гласом)*: Господо, окупио сам вас да вам саопштим важну вест.

МИНИСТАР ОДБРАНЕ: Слушам вас, господине председниче.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА: Слушамо вас, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК: Одлучио сам да од данас, артиљерија Соланије током обуке више не користи муницију, него ће испаљивање пројектила за-

мењивати речима „БЕНГ, БЕНГ” преко звучника.

МИНИСТАР ОДБРАНЕ (*запрепашићено*):
Скандалозно.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА (*иронично*):
Благо нама.

ПРЕДСЕДНИК (*почешавши се левом руком испод доњег стомака*): Артиљерци ће, додуше, пунити оружје бојевом муницијом и обавити све предвиђене радње, али уместо топовског „БУМ”, чуће се преко звучника глас „БЕНГ”.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА (*плачним гласом*): Али зашто, господине председниче?

МИНИСТАР ОДБРАНЕ (*плачним гласом*):
Али како, господине председниче?

ПРЕДСЕДНИК: Тако лепо. То је све због огромног утрошка муниције у току прославе у част изабраног првог демократског поглавице Резервата Србија*. Док се магацини не попуне, мора се штедети: а то може да траје годинама.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА (*бојажљиво*): Али господине председниче, у артиљерији ће одлука бити примљена са огорчењем, тврдим, јер њене редове попуњавају и војници који никада нису пуцали.

МИНИСТАР ОДБРАНЕ (*бојажљиво*): Господине председниче, у оружаним снагама је све веће незадовољство мерама штедње.

ПРЕДСЕДНИК (*почешавши се левом руком испод десног пазуха*): Па шта?

МИНИСТАР ОДБРАНЕ: Ваша одлука би на крају могла да пред светом извргне руглу једну од најпоштованијих оружаних сила.

ПРЕДСЕДНИК (*почешавши се левом руком испод доњег стомака*): Ух, ух. (*Пауза.*) Баш ме заболе.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА: Брука.

МИНИСТАР ОДБРАНЕ: Жива брука.

ПРЕДСЕДНИК: И на униформама има да се штеди. Униформе ће убудуће стизати са Ослобођеног Косова*.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА (*плачним гласом*): Али зашто, господине председниче?

МИНИСТАР ОДБРАНЕ (*плачним гласом*): Али како, господине председниче?

ПРЕДСЕДНИК: Тако лепо. На Ослобођеном Косову су најјефтиније.

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА (*грцајући*): О, Господе.

МИНИСТАР ОДБРАНЕ (*грцајући*): Вала баш.

ПРЕДСЕДНИК (*феминизираним покретом леве руке истерује их напоље*): А сад, марш напоље. (*Пауза.*) Марш. Марш.

(Министар одбране и начелник Генерал-штаба салутирају и трчећим кораком „заглављују” врата. Председник од леве шаке „прави” пиштољ. Уперио им је „пиштољ у леђа”).

ПРЕДСЕДНИК (док су још у вратима):
БЕНГ! БЕНГ!

(Врата се залупише. Председник приноси пиштољ устима, „дува у цевку”).

Завеса.

Напомене за неупућене:

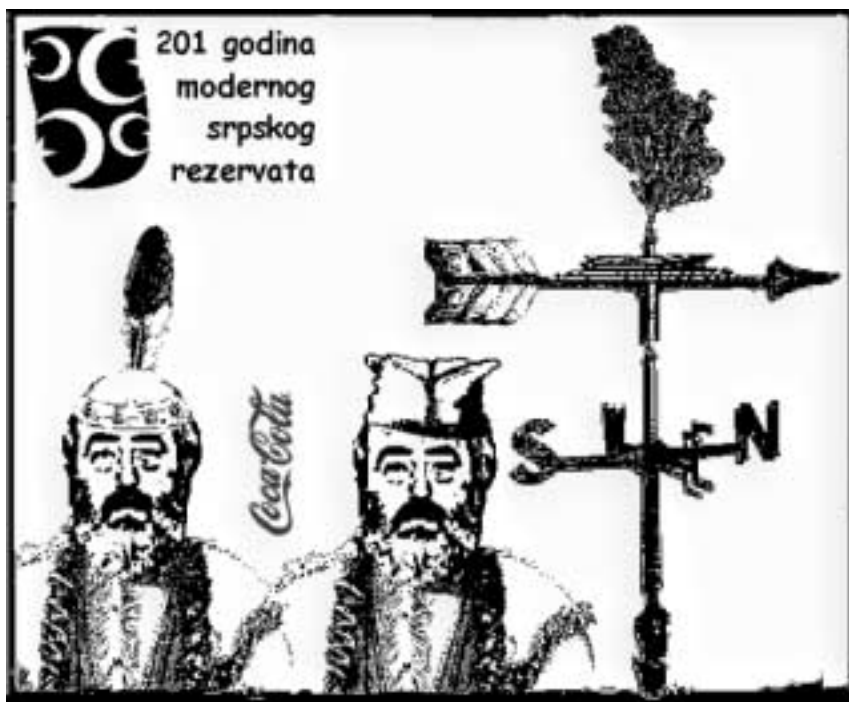
- * Соланија – скраћеница од Државна заједница Србије и Црне Горе.
- * Резерват Србија – већи део Соланије који се ни за шта не пита.
- * Ослобођено Косово – отета српска колевка.

ВЕТРОКАЗ

ветровита комедија

Изиравају:
Бик Који Има Браду,
Луди Коњ.

Обележени простор у коме се све одвија: Резерват Србија.



ИСТОРИЈСКА ЕПИЗОДА

комедија о случају

Лица:

Председник,

Потпредседник.

Кабинет председника Резервата Србија. Председник седи за радним столом. Потпредседник стоји пред председником ослоњен о сто, тресе се као прут.

ПРЕДСЕДНИК (*као из даљине*): О, замениче мој, знаш ли да је обнародован мој списак од хиљаду имена која нису за ново време?

ПОТПРЕДСЕДНИК (*дрхтавим гласом*):
Знам, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК: Па, замениче мој, јеси ли га прочитао?

ПОТПРЕДСЕДНИК: Нисам, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК (*ударивши чврсту потпредседнику*): Због чега ниси, замениче?

ПОТПРЕДСЕДНИК: Нисам стигао, господине председниче. Имам много посла, господине председниче. Преоптерећен сам, ако смем тако да кажем, господине председниче...

ПРЕДСЕДНИК (*ударивши чвргу потпредседнику*): Нема важнијег посла од читања мојих наредби. Је ли то јасно?!

ПОТПРЕДСЕДНИК: Јасно ми је, господине председниче. Како ми не би било јасно. (*Пипнувши се руком по глави.*) Али...

ПРЕДСЕДНИК (*ударивши чвргу потпредседнику*): Нема никакво „али”. За казну имаш да научиш списак напамет. (*Ставља списак пред потпредседника.*) За почетак, прочитај ми га наглас!

ПОТПРЕДСЕДНИК (*чита*): Лењин, Маркс, Енгелс, Моша Пијаде, Иво Лола Рибар, Раде Кончар, Сава Ковачевић, Бошко Буха, Рига од Фере, Милош Обилић, Гаврило Принцип... (*Прекида са читањем. Збуњено.*) Зашто Гаврило Принцип, ако смем да питам, господине председниче?

ПРЕДСЕДНИК: Зато што је терориста.

ПОТПРЕДСЕДНИК (*збуњен*): Колико сам ја обавештен, Гаврило Принцип је наш национални јунак, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК: Он је наш Осама бин Ладен.

ПОТПРЕДСЕДНИК (*промењеним гласом*): Он је, господине председниче, ако смем да приметим, борац за ослобођење Босне и српског народа од аустроугарске окупације.

ПРЕДСЕДНИК: Ма какав борац, обичан терориста.

ПОТПРЕДСЕДНИК: Ако смем да приметим, историја за њега каже да је био атентатор, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК (*ударивши чвргу потпредседнику*): Ма какав атентатор, обичан терориста. (*Гласно.*) У принципу, сви атентатори су терористи.

ПОТПРЕДСЕДНИК (*пипнувши се руком по глави*): Али...

ПРЕДСЕДНИК (*ударивши чвргу потпредседнику*): Све терористе треба уништити. И имена им избрисати!

ПОТПРЕДСЕДНИК (*пипнувши се руком по глави*): Али...

ПРЕДСЕДНИК (*ударивши чвргу potpredsedniku*): Дакле, ни улице са именом Гаврила Принципа, који је извршио атентат на престолонаследника Фердинанда, не могу постојати у нашем резервату.

ПОТПРЕДСЕДНИК (*пипнувши се руком по глави*): Али...

ПРЕДСЕДНИК: Немој ти мени више „али”. (*Удара чвргу потпредседнику.*) Одучићу те ја од тог „али”.

ПОТПРЕДСЕДНИК: Хик, захваљујем, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК (*док поправља фризуру*): Данаас ћу објективно да прекрстим имена свим улицама. Ја то најбоље знам. (*Усхићено.*) Ја сам изабран!

ПОТПРЕДСЕДНИК (*снисходљиво*): Ех, што ти је образован и начитан човек. Хик, ко би то боље урадио од школског психолога, господине председниче.

ПРЕДСЕДНИК: Доста смо ми испаштали због тих мангупа. Ето, за почетак кренућу баш од тог твог Гаврила. (*Гласно.*) Ради мира у свету Гаврило Принцип мора да уступи своју улицу жртви атентата на Миљацки, Францу Фердинанду.

ПОТПРЕДСЕДНИК (*пипнувши се руком по глави, као задивљено*): Хик, господине председниче, то ће бити ваш велики допринос борби против светског тероризма.

ПРЕДСЕДНИК: Знам. (*Показује на своју фотељу.*) Зато сам ја овде, а не ти.

Завеса.

24. август 2004.

БРЗО УВЛАЧЕЊЕ У ЕВРОПУ

кратак педерски комад

Лица:

Премијер Велике Британије,

Председник Србије.

Место дешавања: Лондон, кабинет премијера

13. јануар 2005. Премијер Велике Британије, човечуљак, разрок, упалих груди, руку као штапићи, седи за радним столом. С леве и десне стране стола стоје по три „гориле” с упереним пиштољима. Председник Србије, човек к’о од брега одваљен, грађен као ватерполиста, стоји пред премијером у ставу мирно.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ (*крупним гласом, гласно*): Господине први министре...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ (*стресе се, пискавим гласом*): Говори тише! Стојиш пред Европом!

(Председник Србије се уплаши од малог седећег премијера, тресе се као у грозници, избегио очи, покушава – али не може да проговори. Једва се некако прибра и, кашљуцајући, поче танким, плачним гласом.)

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Али, господине први министре...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Нема „али”!

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Али, господине први министре, Србија мора одмах у Европу! Дошао сам да вас молим да је погурате тамо код ваших.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: А, то никако!

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ (*промукло се накашља, бојажљиво*): Али, господине први министре, све смо урадили што сте тражили. Осим неколико генерала, немамо више шта да вам дамо. (*Пауза.*) Да имамо душу, и њу бисмо дали.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Не вреди, заостали сте, брате. Не пратите модне трендове у свету.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Али, господине први мин...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Не, не, тако заостали, никако.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Како, заостали, господине први министре?

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Једноставно, заостали. Колико ја знам, ви и са педери-

ма слабо стојите. Без педера се не може у Европу.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Јао, ко то каже, ко то лаже, господине први министре? Педера се последњих пет година намножило. Имамо их и за извоз. Ако треба, можемо и њих да нахватамо колико вам срце тражи.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ (*одмахује руком*): Ах, то су скоројевићи. То нису прави педери.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Па педер је педер, господине први министре, без обзира...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Прави педер мора да има лозу од најмање петсто година. Ето, на пример, наш легендарни одметник Робин Худ био је педер.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ (*згрануто*): Да ли је могуће, такав јунак, па педер?

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Могуће, могуће. Више је волео веселе момке од леди Маријане...

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ (*ускликнувши*): Е, ако је тако, онда и ми коња за трку имамо, господине први министре!

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Каког коња? Ко је говорио о коњима?

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Изразио сам се фигуративно, господине први министре. Опростите ми. Мислио сам на педера. И ми педера за трку имамо. До њега сам, тог педера, дошао проучавајући, као школски психолог, епску народну поезију насталу током 14. и 15. века.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ (*као заинтересовано*): И, који ти је тај?

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Највећи српски јунак, Марко Краљевић, господине први мин...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Чуо сам за Марка Краљевића. И ја сам до истог закључка о Робину Худу дошао проучавајући баладе из 14. века.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Као и Робин Худ и Марко Краљевић је више волео веселе момке него жене. Ни у једној песми о Марку Краљевићу не спомиње се било каква веза с неком особом женског пола. Вилу Равијојлу су измислили тек онако – да би се око Марка мувала нека женска.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Да, да...

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Затим, на његову педерску склоност указује и читав низ симбола из његовог окружења који готово увек представљају симболе мушкости: зелена шума, мач, буздован...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Ох, да, да, зелена шума представља симбол мушкости, као и стрела и мачеви.

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Позната је и његова легендарна приврженост свом коњу Шарцу који је недвосмислени симбол његовог љубавника.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Сад се сећам. *(Певуши.)* Вино пије Краљевићу Марко. Пола пије пола Шарцу даје... *(Кроз смех.)* Сад се сећам и како се ваљао са оним Мусом Кесецијом летњи дан до подне....

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ *(поскакујући од среће)*: Да, да, ту се заправо ради о страсној љубави два мушкарца, а не о њиховом љутом боју, као што се раније мислило.

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: И треба да се волимо, а не да се бијемо. Баш ми је драго што смо Европи открили Марка Краљевића. Па, јуначе, видећемо...

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Видите, видите, господ...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Видећу, видећу...

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ *(„излази” из става мирно, прилази столу, љуби премијерову руку.)*

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ (*покушава да „извуче” руку*): 'Ајд', сад бриши. Иш, иш...

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ: Хоћете ли ми ударити печат: да виде код куће да сам долазио...

ПРЕМИЈЕР ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ: Удариће ти га на излазу. (*Одмахује руком.*) Иш, иш...

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ (*повлачи се уназад ка вратима, клањајући се непрестано.*)

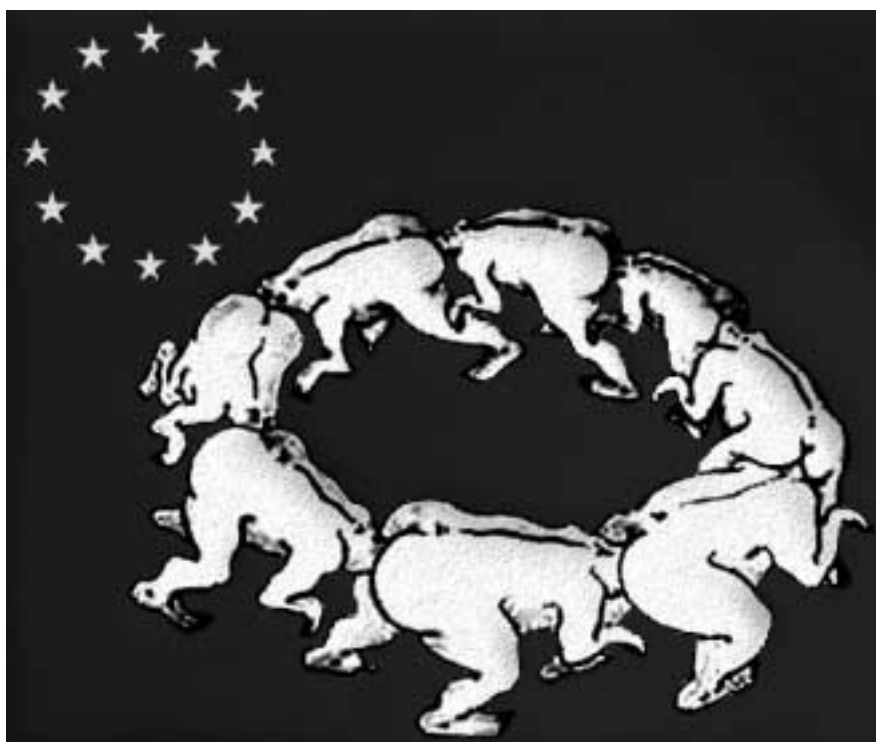
Завеса.

ЕВРОПСКО КОЛО

комедија у колу

Лица: Другарице Чланице

Место дешавања: Нова Европа.



ЈЕДНОМИНУТНЕ ДРАМЕ

комедија у једном чину

Лица:

Председник,

Комесари,

Писци,

Амерички војник.

*Место дешавања: Берлин, 15. лимбург 2005.
Зграда ЦК ЕЗ (Централни комитет Европске за-
једнице). Комесари се убијају од досаде.*

прва сцена

(К1, К2, К3. Гледају кроз прозор.)

К1: Видите ли оно тамо?

К2: Где тамо?

К1: Тамо. *(Показује прстом кроз прозор.)*

К2: Аха. Видим.

К1: Шта би то могло да буде?

К2: Седи на клупи.

К1: Баш ме занима шта би то могло да буде?

К2: И чита дебелу књигу.

К1: Чудно.

К2: Да пробудимо Председника?

К1: Због чега? Је л' ти рекао да га будиш?

K2: Није, али он све зна.

K1: Па шта ако све зна?

K2: Можда је то неки опасник?

K1: Да, да...?

K2: Само Председник може да нам каже какав је то опасник.

K1: Ух, ух.

K2: K3! (*K3 се прену.*)

K3: Молим?

K1: Видиш ли оно што седи на клупи и чита дебелу књигу?

K3: Видим.

K2: Шта би то могло да буде?

K3: Личи ми на неког опасника.

K2: Награбусићемо!

K1: Ко ће да пробуди председника?!

друга сцена

(*Исти и K4.*)

K1: Је л' Председник још спава?

K4: Спава.

K2: Је л' у свом кабинету?

K4: Спава у свом кабинету.

K1: Је л' на канабету?

K4: Спава на канабету.

К3: Другови, водите празне разговоре а на клупи их сада има троје. То је сада већ маса опасника с дебелим књигама у рукама!

К2: Награбусићемо!

К1: Ко ће да пробуди председника?!

К4: Ја ћу. (*Истрчава.*)

трећа сцена

(*Исти и Председник.*)

ПРЕДСЕДНИК: Због чега сте ме будили? Не смете ни да прднете без мене? А?

К3: Друзе Председниче, маса опасника заузима парк!

ПРЕДСЕДНИК: Дај ми доглед.

(*К3 доноси доглед.*)

ПРЕДСЕДНИК (*гледа кроз доглед*): Оно на клупи су докони радници: читају књиге. Оно нису опасници, ал' могу да постану ако овако наставе.

К1: Радном народу треба продужити радно време. Између рада и спавања оставити им само један минут за слободне активности. Опасно је имати времена за замлаћивање.

К2: Треба им ограничити читање на један минут.

К3: Треба им ограничити гледање телевизије на један минут.

К4: И позоришне представе има да трају један минут.

К1: Писци има да се натерају да пишу само једноминутне приче.

К2: Него шта. Писаће они само једноминутне драме.

К3 : Ма, ако треба, и једноминутне романе.

ПИСЦИ (*иза сцене*): Где су ту људске слободе?! Хоћете да радни народ заглупи?! Шта је са демократијом?!

ПРЕДСЕДНИК: Ово је побуна! Треба позвати америчког војника!

К4: Дабоме. Да им он да демократију.

(*Чује се лавез америчког војника.*)

четврта сцена

(*Исти, писци и амерички војник. Председник млати писце бејзбол палицом, амерички војник кружи око њих.*)

К1, К2, К3, К4 (*хушкају америчког војника*): Ево, овога, овога!

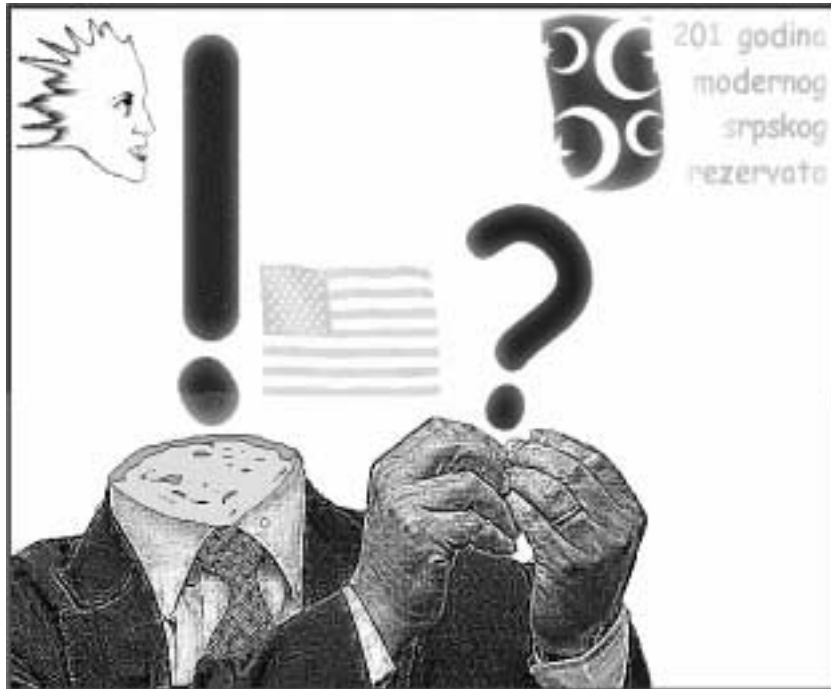
АМЕРИЧКИ ВОЈНИК: Ав! Ав!

Завеса.

НИШТА НИЈЕ СЛУЧАЈНО

Лице: Раде Сензибил

Сцена: Резерват Србија.



АМЕРИ ЛЕТЕ У НЕБО

ТВ комад надевен хумором

Лица:

Буш Ман, амерички маринач,

Бум Ладен, ирачки таксиста.

Багдад, 1. април 2005.

(Поподне.

Такси-комби у стадијуму распадања блокирао је раскрсницу. Возач покушава да покрене мотор, али му не полази за руком. Буш Ман наоружан до зуба прилази му опрезно.)

БУШ МАН: Је л' си ти нормалан. Где си кренуо са тим кршем, начисто си закрчио саобраћај... Па блокирао си раскрсницу. Мораћу да те казним.

БУМ ЛАДЕН: Јао, немој, без динара сам, сиротиња...

БУШ МАН: Ако немаш пара, мораћу да ти одузmem комби.

БУМ ЛАДЕН: Јао, немој то! Он ми је једино што имам, са њим храним жену и децу.

БУШ МАН: Је л' имаш бар нешто да ти се узме за казну? Било шта? А?

БУМ ЛАДЕН: Немам ништа, баш ништа.

(Буш Ман поче да претура по комбију. Проналази актовку. Показује је Бум Ладену.)

БУШ МАН: Шта ти је ово?

БУМ ЛАДЕН: Јао, то није моје. То су куртони за војни куплерај. Убиће ме твоји ако их не донесем.

(Буш Ман узне актoвкy и климну главом задовољно.)

БУШ МАН: У, па ово није лоше. Подмириће казну. Ајде, фурај.

(Бум Ладену грунуше сузе, успева да покрене мотор, одлази. Буш Ман одлази до ципа, додаје колеги актoвкy кроз прозор.)

БУШ МАН: Пали, идемо нешто да крешемо.

(Вече.

Бум Ладен седи прекрштених ногу на поду своје себе. Пуши и гледа пажљиво ТВ, прати вести Си-Ен-Ена.)

СПИКЕРКА: Данас је близу једне раскрснице у центру Багдада експлозивом уништен цип америчке војске. Два маринца одлетела су у ваздух.

Крај

ЦИРКУС

комедија за малу децу

Акробате:
Ујка Сем,
Плави Нокшир,
Сцена: Светска позорница.



КАШАЉ НА ГРОБЉУ

комедија к'о комедија

Лица:
Марионета,
Посматрачи,
Неко,
Сподобе с фантомкама.

1. април 2005. Празан простор. Посматрачи гледају у полумрачно „небо” и машу америчким заставицама. Уз интонирање америчке химне с неба се лагано спушта марионета костимирана у кловна. „Нестабилна” је, покушава да ухвати „равнотежу”. На два метра од „земље” конопци се затежу: марионета и америчка химна се „заустављају”. Светло на „небо”.

ПОСМАТРАЧИ (Смех, аплаузи.)

МАРИОНЕТА: Ко ме држи за кловна, нека једе говна.*

ПОСМАТРАЧИ (Смех, аплаузи.)

МАРИОНЕТА (бори се да одржи „равнотежу”): Има ли шта горе него месец дана бити код отмичара који се не либе да одсеку главу?

ПОСМАТРАЧИ (Смех, махање заставицама, аплаузи.)

МАРИОНЕТА: Има, ако одмах по избављењу доспете под пријатељску ватру.

ПОСМАТРАЧИ (*Смех, махање заставицама, аплаузи.*)

(*Улази Неко.*)

НЕКО (*Накашљава се.*)

(*Неко нишани у Марионету. Чује се пуцањ. Али уместо Марионете пада Први Посматрач. Још један пуцањ – пада Други Посматрач. Настаје метеж.*)

МАРИОНЕТА (*бори се да одржи „равнотежу”*): Пуцати или не пуцати? (*Пауза.*) Питање је сад.

НЕКО (*Накашљава се.*)

(*Чује се рафал који коси Трећег, Четвртог и Петог Посматрача. Кроз полумрак промиче неколико сподоба у белим патикама и с црним фантомкама на главама. Неко се извлачи за њима. Марионета још држи говор.*)

МАРИОНЕТА (*„хвата равнотежу”, ватрено*): Утеривањем америчке демократије у Панаму, Сомалију, Авганистан, Србију и Ирак светом је коначно завладао мир!

Завеса.

Напомена:

* „Ко ме држи за кловна, нека једе говна” – Бора Чорба.

БАЛЕТСКА ПРЕДСТАВА

комедија за велике играче

Лице: Целат

Место дешавања: Свуда.



МОЈ НОС

МОНОКОМЕДИЈА

Лице:

Лик,

политичар у нестајању.

Лик улази у дневну собу. Сако му је поцепан, преко носа му је залепљен велики фластер, испод оба ока примећују се модри подливи. Стаје пред велико огледало, почиње да се разгледа.

ЛИК (*говори у огледало*): Јебем ти, ала су га разбили. (*Пауза.*) А, више ја не гурам мој нос где не треба. Неће њега више нико да удара. (*Одмахује рукама.*) Ух, јебем ти!

(Напушта огледало, стаје на сред сцене, обраћа се публици, док прича потпомаже се рукама.)

ЛИК: Не бих могао да живим без мог носа. Погледајте га, мој нос заузима средиште мог лица. Онако одока, има га о-хо-хо. Прави се важан. Ништа не скрива.

Остали уређаји на мом телу: очи, уши, уста, љубавни мишић, покушавају да привуку пажњу. Опремљени су чулима па мисле да су важни. Преносе ми све што осете, не пада им на памет да ме оставе на миру.

Мој нос пун је длака које хватају разне бубице, грудвају их у мала клупка, облажу слином и похрањују на унутрашње зидове ноздрва. Мој нос не храни се бубицама. Чува их на топлотом све док не постану довољно велике да се саме брину о себи, изађу на светло дана и саме самцате се запуте у свет. Док то чекам, припремам се за тај срећни догађај пуштајући да на мој нос падају разне глупости. Мој нос је право место за то. Гледам поворку малих и великих будалаштина, уредно поређаних, како клизе с носа. Гутам их једну за другом, претварајући их у сок једним јединим замахом језика.

Ако у ноздрве мог носа гурнем главе кућних мезимаца и уврнем им репиће, не чује се ама баш ништа, чак ме ни не голица.

Мој нос више се неће бавити политиком.

Оженићу се женом међу чије сисе могу савршено да забодем мој нос.

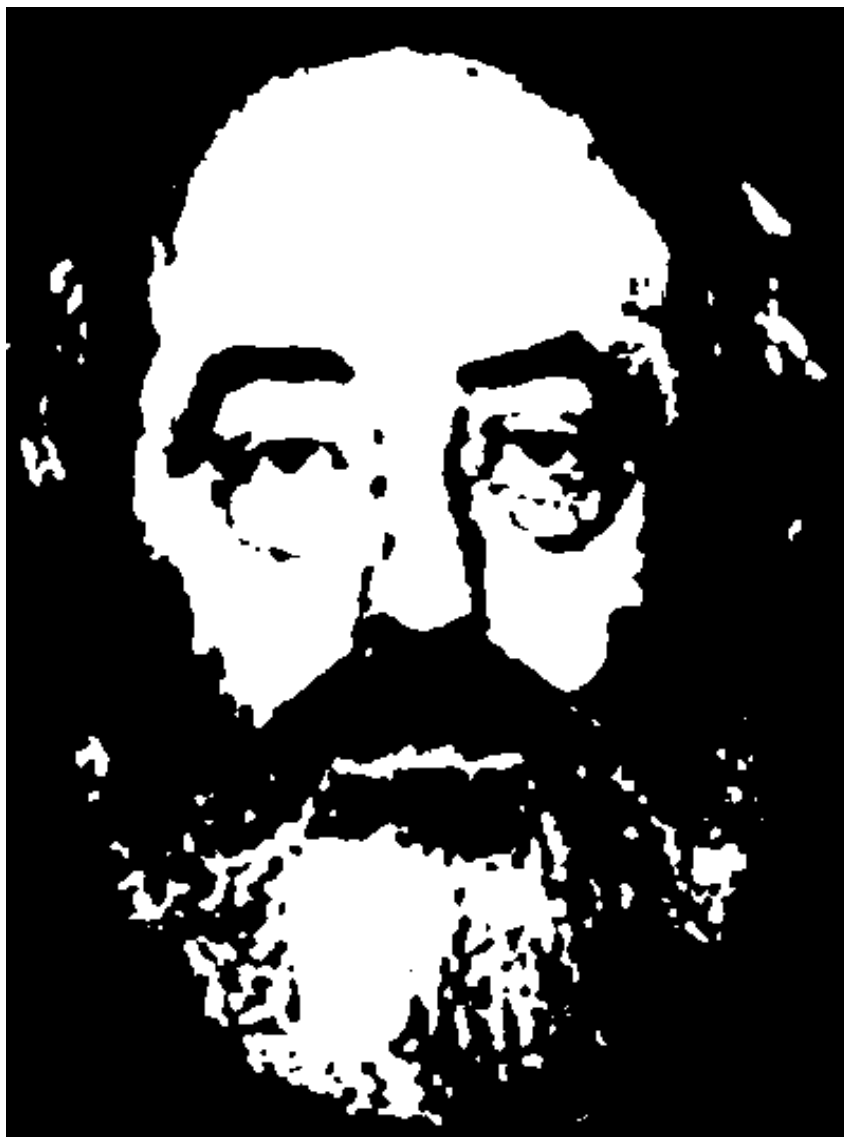
Завеса.

СЛУШАЈУЋИ ГЛАС ГОСПОДАРА

Лице: Србин

Место дешавања: Српски свемир.





Зоран Спасојевић, аутопортрет, јануар 2005.

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Зоран Спасојевић рођен је 22. јануара 1949. године у Крагујевцу.

Аутор је књига поезије: „Дар празнине” (1986) и „Глад” (1998), књига кратких прича: „Одело за одлазак” (1997) и „Кратке приче без муке” (2003), као и драмске трилогије „Америка има рупу“ (2003).

Аутор је ТВ драме „Америка има рупу 2” (1999), сценарија хумористичке ТВ серије „Без наслова” (2000), као и радио-драме „Кратка историја наизменичног стајања и падања” (2005).

Заступљен је у преко двадесет антологија и зборника кратке приче и поезије.

Награђиван је више пута.

Члан је Удружења драмских писаца Србије и Удружења књижевника Србије.

Бави се мејл-артом, компјутерском графиком и компјутерском анимацијом.

Од 2003. године је аутор издавачке куће „Алма”.

ТВ драма „Америка има рупу” најбољи је текст ТВ драме за 1998. годину на конкурс РТС-а.

Комедија „Гаврилов Принцип или како сам постала балетан” најбољи је комедиографски

текст на конкурс Дана комедије у Јагодини за 2000. годину.

Комедије „Гаврилов Принцип или како сам постала балетан” и „Волиш ли ме, Јакове”, као и његове кратке драме из књиге „Резерват Србија” најчитанији су српски драмски текстови на Интернету.

САДРЖАЈ

Радомир Путник: Мини-драме апсурда	5
Плаши ли се краљ	11
Чекајући краља	13
Јади младог Адолфа	14
Прочишћење	16
Чистилиште	17
Џез	21
Упутство за играње шаха	23
Плави воз	24
Arbeit macht frei	33
Човек који воли да ради	38
Мој човек	40
Велика нужда	46
Договор	49
Први дан пролећа	52
Адам и Ева	54
Женомрзац	55
Глад	58
О мушкарцу	59
Прича	60
Као у неком добром филму	65
Оне и они	69
Чекајући њу	71
Музеј савремене уметности	73
Пилула	76
Деоба	78
Групни портрет	79
Чаршав	81
Велики одмор	84
Пензионерска посла	85
Незнанац	87
Дедалов лет	88

Изненадни сусрет по други пут	89
Нешто лоше	90
Кратка лекција	91
Црно и бело	94
Чудно биће	97
Сладак живот	98
Прича о лепим стварима	99
Резерват Србија	101
Амерички графит	103
Били Питон одлази у рат	104
Црвени балон у облику зеца	108
Четврто дугме	114
Давитељ	116
Зло и наопако	119
Јака ствар	120
Радио-игра	122
Бум Ладен	123
Терористички акт	124
Ништа	125
Слика и прилика	128
Кумови	129
Професионалац	131
Демократска обрада	134
Човечја рибица	135
Саветник	136
Поздрав	138
Како јесте	139
Еволуција	141
Карађорђе освајач	142
Муниција	144
Ветроказ	148
Историјска епизода	149
Брзо увлачење у Европу	153
Европско коло	159

Једноминутне драме	160
Ништа није случајно	164
Амери лете у небо	165
Циркус	167
Кашаљ на гробљу	168
Балетска представа	170
Мој нос	171
Слушајући глас господара	173
Белешка о писцу	175

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-32

821.163.41.09-2 Спасојевић З.

СПАСОЈЕВИЋ, Зоран

Резерват Србија : кратке драме / Зоран Спасојевић ;
[илустрације Зоран Спасојевић]. – Београд : Алма, 2006
(Београд : Скрипта интернационал). – 179 стр. : илустр. ;
21 см. – (Библиотека Савремена књижевност / [Алма,
Београд])

Ауторова слика. – Тираж 500. – Стр. 5–8: Мини-драме
апсурда : о кратким драмама Зорана Спасојевића /
Радомир Путник. – Белешка о писцу: стр. 175–176.

ISBN 86–84023–44–7

COBISS.SR–ID 128629772